

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 26 octombrie 2022
(OR. en)

12830/22

FIN 968
GAF 18

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	25 septembrie 2022
Destinatar:	Secretariatul General al Consiliului
Nr. doc. Csie:	COM(2022) 482 final
Subiect:	RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN AL 33-lea raport anual privind protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene – Combaterea fraudei – 2021

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2022) 482 final.

Anexă: COM(2022) 482 final

Bruxelles, 23.9.2022
COM(2022) 482 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

**Al 33-lea raport anual privind protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene –
Combaterea fraudei – 2021**

{SWD(2022) 302 final} - {SWD(2022) 303 final} - {SWD(2022) 304 final} -
{SWD(2022) 305 final} - {SWD(2022) 306 final} - {SWD(2022) 307 final}

Cuprins

1.	Introducere.....	6
1.1.	Concepte-cheie	6
1.2.	Interesele financiare ale UE în 2021	7
2.	Momente importante în 2021	9
2.1.	Principalele acte adoptate	9
2.2.	Jurisprudența în materie de PIF	10
3.	Arhitectura antifraudă a UE.....	11
3.1.	La nivel european.....	12
3.1.1.	Parlamentul European	12
3.1.2.	Consiliul	12
3.1.3.	Comisia Europeană.....	13
3.1.4.	Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF).....	14
3.1.5.	Parchetul European (EPPO).....	15
3.1.6.	Curtea de Conturi Europeană (CCE)	16
3.1.7.	Eurojust	16
3.1.8.	Europol	17
3.2.	La nivelul statelor membre	17
3.2.1.	Serviciile de coordonare antifraudă (AFCOS)	17
3.2.2.	Strategiile naționale antifraudă (SNAF)	18
3.2.3.	Punerea în aplicare a recomandărilor din 2020 de către statele membre	19
4.	Cooperarea antifraudă	20
4.1.	Cooperarea internațională	21
4.1.1.	Cooperarea cu țările din afara UE, asistență reciprocă și dispoziții antifraudă în cadrul acordurilor internaționale.....	21
4.1.2.	Cea de a noua sesiune a Conferinței statelor părți la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției și rezoluțiile promovate de UE.....	21
4.1.3.	Combaterea comerțului ilicit cu produse din tutun	22
4.2.	Cooperarea dintre UE și statelor membre.....	22
4.2.1.	Activitățile Comitetului consultativ pentru coordonarea în domeniul combaterii fraudei (COCOLAF)	22
4.2.2.	Programul Uniunii de luptă antifraudă	23
4.2.3.	Cooperarea în domeniul veniturilor.....	24
4.2.3.1.	Programul „Vamă”	24
4.2.3.2.	Programul Fiscalis	25
4.2.3.3.	Operațiuni vamale comune (OVC).....	25
5.	Măsuri-cheie pentru protejarea intereselor financiare ale UE și lupta împotriva fraudei.....	27
5.1.	Transpunerea Directivei PIF	27
5.2.	Combaterea spălării banilor	27
5.3.	Mecanismul de redresare și reziliență.....	28
5.4.	Protecția avertizorilor de integritate.....	30
5.5.	Setul de instrumente privind statul de drept.....	30
5.5.1.	Raportul privind statul de drept – principalele constatări și aspecte importante în legătură cu protejarea intereselor financiare ale UE.....	31

5.5.2.	Progresele înregistrate în punerea în aplicare a regulamentului UE privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii.....	31
5.6.	Politica anticorupție.....	31
6.	Rezultatele activităților de control	32
6.1.	Surse de date și metodologie	32
6.2.	Venituri.....	34
6.2.1.	Frauda în domeniul TVA	34
6.2.2.	Resursele proprii tradiționale	34
6.3.	Cheltuieli.....	37
6.3.1.	Gestiunea partajată.....	38
6.3.2.	Gestiune indirectă	43
6.3.3.	Gestiune directă	43
7.	O perspectivă pentru 2022, concluzii și recomandări.....	43
7.1.	Spațiul antifraudă al UE	44
7.2.	Transparența, gestionarea riscului de fraudă și digitalizarea luptei împotriva fraudei.....	45

SINTEZĂ

Pandemia de COVID-19 a adus noi provocări la care UE a reacționat rapid, într-un mod flexibil și prin utilizarea de noi instrumente și resurse. Odată cu introducerea Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) și cu punerea în aplicare a planurilor naționale de redresare și reziliență, rolul autorităților naționale de a asigura un nivel adecvat de protecție a intereselor financiare ale UE a crescut semnificativ. Comisia a sprijinit autoritățile naționale în evaluarea planurilor naționale, acordând o atenție deosebită conceperii măsurilor de protejare a resurselor MRR împotriva fraudei, a corupției, a conflictelor de interese și a dublei finanțări.

Actorii antifraudă de la nivelul UE și de la nivel național și-au consolidat cooperarea pe parcursul anului 2021, atât în ceea ce privește protejarea veniturilor, cât și a cheltuielilor UE. Parchetul European (EPPO) și-a început activitatea la 1 iunie 2021. Rezultatele operaționale ale Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) și ale EPPO demonstrează valoarea adăugată pe care organismele UE o conferă protejării intereselor financiare ale UE și luptei împotriva fraudei, depășind limitările sistemelor naționale în special în ceea ce privește criminalitatea transfrontalieră.

În 2021, UE a finalizat adoptarea programelor de cheltuieli pentru perioada 2021-2027. Legislația garantează că Comisia, OLAF, Curtea de Conturi Europeană și EPPO își pot exercita mandatul și că autoritățile naționale pun în aplicare măsuri antifraudă eficiente, ținând seama de orice risc identificat. Dintre aceste programe, Programul Uniunii de luptă antifraudă sprijină lupta împotriva fraudei prin acordarea de granturi pentru inițiative specifice și prin facilitarea finanțării unei platforme și a unor instrumente informatice specializate pentru a înlesni schimbul de informații între statele membre și UE.

Numărul de fraude și nereguli raportate de autoritățile competente ale UE și de cele naționale a rămas stabil în 2021 comparativ cu 2020, în timp ce sumele aferente afectate de nereguli au crescut, ca urmare a detectărilor semnificative dintr-un număr limitat de state membre. Numărul neregulilor de natură nefrauduloasă raportate în anumite domenii de cheltuieli este scăzut în comparație cu perioada de programare anterioară. Această scădere poate fi parțial explicată, de exemplu, prin întârzieri în punerea în aplicare a programelor operaționale, prin modificări ale practicilor de raportare și prin utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri.

Pe lângă riscurile recurente, punerea în aplicare a MRR va spori presiunea asupra administrațiilor naționale în următorii ani, întrucât acestea vor trebui să pună în aplicare planurile MRR și, în același timp, programele de cheltuieli pentru perioada 2021-2027. În acest sens, ele vor trebui să facă dovada competențelor specifice și a controlului diferitelor moduri de gestiune legate de execuția diferitelor fonduri.

UE urmărește să atingă un nivel mai ridicat de coerență și armonizare pentru a elimina eventualele lacune din arhitectura generală de control care ar putea fi exploatate de autorii fraudelor. Principiile directe au fost deja stabilite în legislația UE, însă pot fi consolidate în continuare. Statele membre ar trebui să corecteze problemele identificate legate de transpunerea Directivei PIF și să urmărească sporirea transparenței, digitalizarea luptei împotriva fraudei și consolidarea și dezvoltarea continue ale evaluării și ale gestionării riscurilor de fraudă. Comisia a prezentat o propunere de modificare a Regulamentului financiar care vizează consolidarea acțiunii UE în acest sens.

LISTĂ DE ABREVIERI

AFIS	Sistemul de informații antifraudă
AFCOS	Serviciul de coordonare antifraudă
SAFC	Strategia antifraudă a Comisiei
CoSP	Conferința statelor părți
DG	Direcție generală
CCE	Curtea de Conturi Europeană
EDES	Sistemul de detectare timpurie și de excludere
PE	Parlamentul European
IEP	Instrumentul european pentru pace
EPPO	Parchetul European
Fondurile	
ESI	Fondurile structurale și de investiții europene
UE	Uniunea Europeană
EUBAM	Misiunea UE de asistență la frontieră în Moldova și Ucraina
CCCT	Convenția-cadru pentru controlul tutunului
RDF	Rata de detectare a fraudei
HFC	Hidrofluorocarburi (gaze refrigerante)
RDN	Rata de detectare a neregulilor
IMS	Sistemul de gestionare a neregulilor
JIT	Echipă comună de anchetă
CFM	Cadrul financiar multianual
NGEU	NextGenerationEU (Instrumentul de redresare al Uniunii Europene)
OFIS	Sistemul de informații privind agricultura ecologică
OLAF	Oficiul European de Luptă Antifraudă
PIF	Protejarea intereselor financiare
MRR	Mecanismul de redresare și reziliență
OSC	Opțiuni simplificate în materie de costuri
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
RPT	Resurse proprii tradiționale
UNCAC	Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției
TVA	Taxa pe valoarea adăugată
VOCU	Unitatea de coordonare a operațiunilor virtuale
OMV	Organizația Mondială a Vămilelor

1. INTRODUCERE

UE și statele membre ale acesteia au responsabilitatea comună de a proteja interesele financiare ale Uniunii și de a combate fraudă. Autoritățile statelor membre gestionează cea mai mare parte a cheltuielilor UE și colectează resursele proprii tradiționale (RPT). Comisia supraveghează ambele domenii, stabilește standarde și verifică respectarea acestora. În conformitate cu articolul 325 alineatul (5) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Comisia, în cooperare cu statele membre, are obligația de a prezenta Parlamentului European și Consiliului un raport anual privind măsurile adoptate pentru combaterea fraudei și a oricăror alte activități ilegale care aduc atingere intereselor financiare ale UE („raportul PIF”¹). Pentru 2021, prezentul raport și documentele care îl însoțesc îndeplinesc această obligație.

Raportul PIF 2021 cuprinde:

- (1) o prezentare generală a intereselor financiare ale UE, a principalelor acte juridice adoptate pentru protejarea acestora și a jurisprudenței relevante a Curții de Justiție;
- (2) cele mai importante evoluții din domeniul luptei antifraudă din UE în ansamblu și din statele membre;
- (3) cooperarea antifraudă;
- (4) domeniile-cheie pentru protejarea consecventă și armonizată a intereselor financiare ale UE;
- (5) statistici și date privind fraudă și neregulile care afectează bugetul UE și analiza acestora;
- (6) o perspectivă pentru 2022, concluzii și recomandări.

1.1. Concepte-cheie

Cei mai importanți termeni utilizați în Raportul PIF sunt sintetizați în *caseta 1*.

Caseta 1: Definițiile aplicabile

Pentru o descriere completă a **intereselor financiare ale UE**, a se vedea **secțiunea 1.2**.

Neregulă înseamnă orice încălcare a dreptului Uniunii sau a dreptului național în legătură cu aplicarea sa care rezultă dintr-un act sau dintr-o omisiune a unui operator economic, care are sau ar putea avea ca efect un prejudiciu la adresa bugetului Uniunii, fie prin diminuarea sau pierderea veniturilor acumulate din resurse proprii, colectate direct în numele Uniunii, fie prin imputarea unei cheltuieli necorespunzătoare bugetului Uniunii².

¹ Cunoscut și sub numele de raportul PIF, de la sintagma în limba franceză *Protection des Intérêts Financiers*, prezentul raport este însoțit de șase documente de lucru ale serviciilor Comisiei referitoare la:

- a) evaluarea statistică a neregulilor raportate cu privire la resursele proprii, resursele naturale, politica de coeziune, asistența pentru preaderare și cheltuielile directe în 2020;
- b) măsurile adoptate de statele membre pentru protejarea intereselor financiare ale UE în 2021;
- c) acțiunile întreprinse în urma recomandărilor din raportul Comisiei privind protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene – Combaterea fraudei – 2020;
- d) punerea în aplicare a Programului european de luptă antifraudă – 2021;
- e) sistemul de detectare timpurie și de excludere (EDES) – grupul menționat la articolul 143 din Regulamentul financiar;
- f) planul de acțiune SAFC – situația actuală: iunie 2022.

² Articolul 1 punctul 2 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 (JO L 312, 23.12.1995) și articolul 2 punctul 35 din

În urma adoptării Directivei (UE) 2017/1371 („Directiva PIF”), orice acțiune sau inacțiune intenționată care aduce atingere intereselor financiare ale UE, inclusiv utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, incorecte sau incomplete sau nedivulgarea de informații în pofida unei obligații specifice în acest sens sau utilizarea necorespunzătoare a fondurilor sau a beneficiilor constituie **fraudă**. Directiva PIF face, de asemenea, distincție între fraudă în legătură cu:

- (1) cheltuielile care nu sunt aferente achizițiilor;
- (2) cheltuielile aferente achizițiilor;
- (3) alte venituri decât cele obținute din propriile resurse de TVA;
- (4) veniturile provenite din propriile resurse de TVA.

Regulamentele sectoriale privind raportarea neregulilor în cadrul gestiunii partajate introduc conceptul de **suspiciune de fraudă**, definit ca „o neregulă care determină inițierea unei proceduri administrative sau judiciare la nivel național în vederea stabilirii existenței unui comportament intenționat, în special a unei fraude”³.

Frauda este considerată **fraudă constatată** odată ce un organism competent a luat o decizie definitivă (judiciară sau administrativă) prin care se stabilește existența unui comportament intenționat.

Caseta 2 explică modul în care sunt utilizate conceptele de **suspiciune de fraudă** și **fraudă constatată** în legătură cu statisticile publicate în prezentul raport.

Corupția se referă la orice abuz de putere din partea unui funcționar public în scopul obținerii unor foloase în beneficiul propriu, care are ca efect prejudicierea intereselor financiare ale UE.

1.2. Interesele financiare ale UE în 2021

Interesele financiare ale UE includ veniturile, cheltuielile și activele cuprinse în bugetul UE, precum și pe cele cuprinse în bugetele instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor UE și în bugetele pe care acestea le gestionează și le monitorizează⁴.

Partea de venituri a bugetului este formată din resursele proprii tradiționale (RPT)⁵, taxa pe valoarea adăugată, resursa proprie bazată pe deșeurile de ambalaje din plastic și o parte din venitul național brut al statelor membre.

Figura 1 prezintă resursele de care dispune UE în 2021.

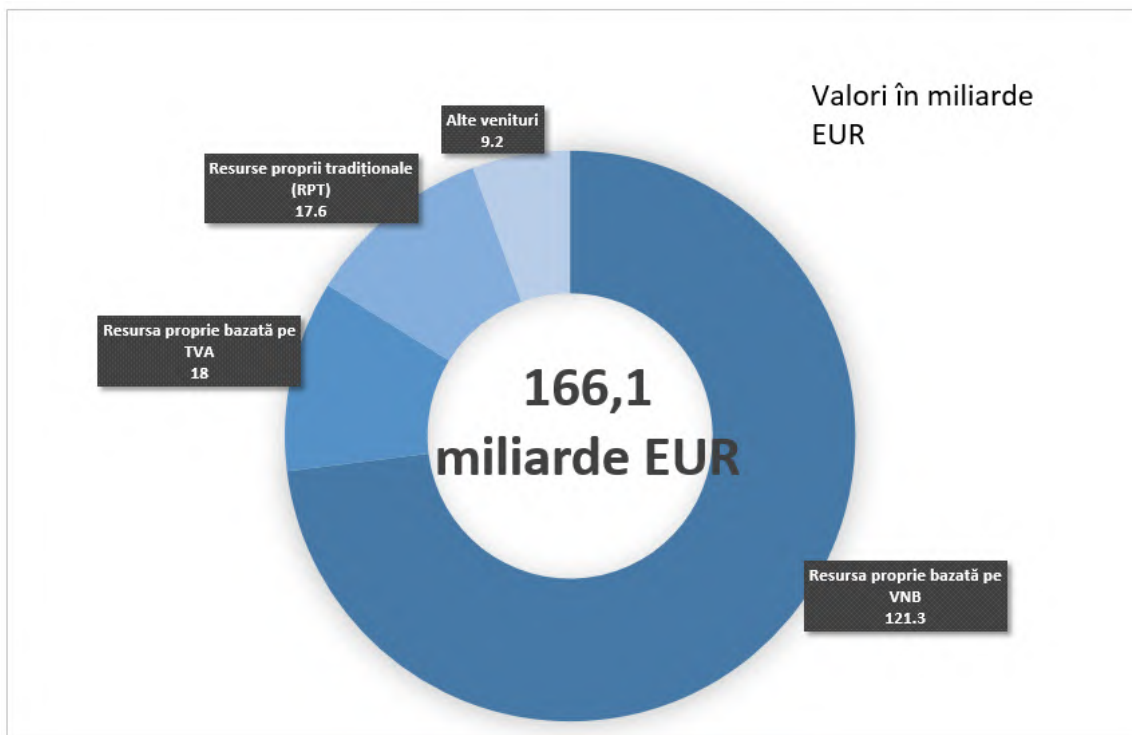
Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 (JO L 347, 20.12.2013).

³ A se vedea, de exemplu, articolul 2 litera (a) din Regulamentul delegat (UE) 2015/1970 al Comisiei din 8 iulie 2015, JO L 293, 10.11.2015.

⁴ Articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 (JO L 198, 28.7.2017, p. 29).

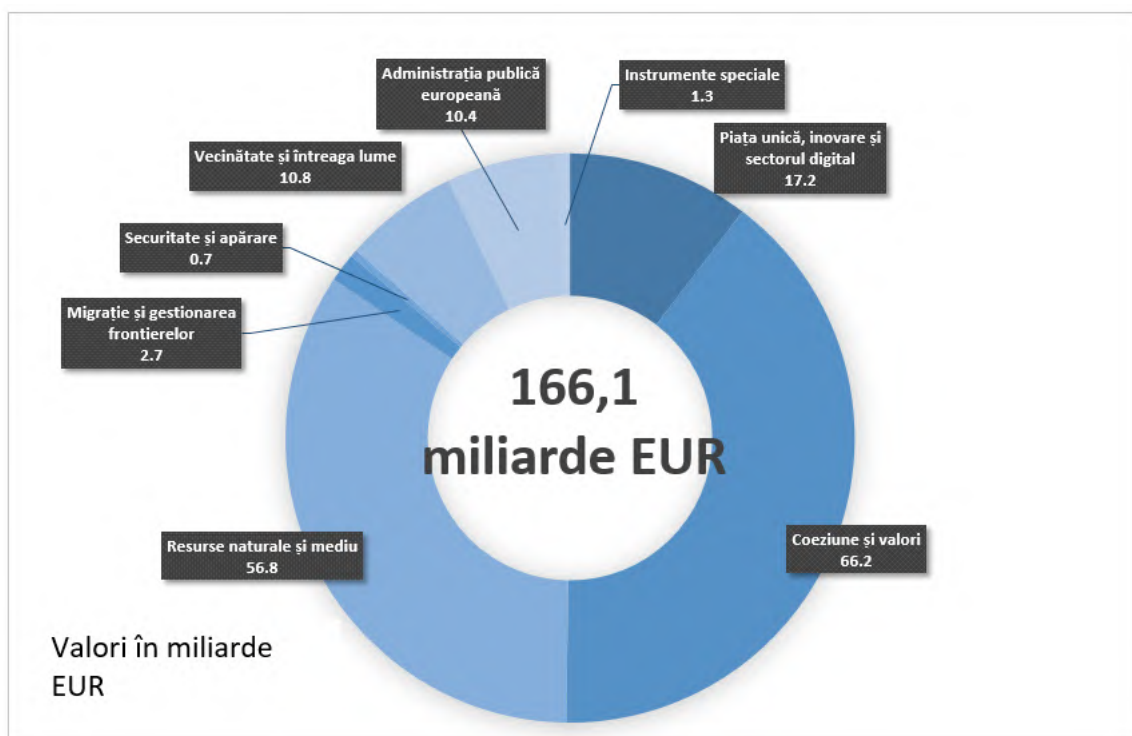
⁵ RPT sunt formate în principal din taxe vamale, după deducerea ratei de reținere de 25 %.

Figura 1 – Veniturile UE în 2021

UE își finanțează politicile utilizând aceste resurse (a se vedea **Figura 2**).

Figura 2 – Cheltuielile UE în 2021

Deși bugetul este executat anual⁶, acesta face parte din bugetul pe termen lung al UE, cadrul financiar multianual (CFM), care prevede limitele pentru cheltuieli pe o perioadă de șapte ani.

2. MOMENTE IMPORTANTE ÎN 2021

Prezenta secțiune rezumă principalele acte adoptate și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene în materie de PIF în 2021.

2.1. Principalele acte adoptate

Tabelul 1 prezintă principalele acte legislative adoptate în 2021. În cursul acestui an, au fost adoptate o gamă largă de regulamente privind programele de cheltuieli pentru perioada 2021-2027. Ele conțin dispoziții specifice care reiterează competența Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) și a Parchetului European (EPPO) de a proteja interesele financiare ale UE și impun țărilor terțe care participă la programe să acorde Comisiei, OLAF și Curții de Conturi Europene (CCE) drepturile și accesul necesare pentru a-și exercita pe deplin competențele care le revin.

Trimiterea la aceste regulamente nu a fost introdusă în tabel.

Tabelul 1 – Principalele acte adoptate

Titlul	Descrierea modului în care actul protejează interesele financiare ale UE
Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență⁷	„Regulamentul MRR”. Articolul 22 conține dispoziții privind protejarea intereselor financiare ale UE ⁸ .
Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize⁹	Considerentul 71 reiterează competența OLAF și a EPPO de a proteja interesele financiare ale UE pentru programele aferente. Articolul 69 prevede obligația statelor membre de a asigura legalitatea și regularitatea cheltuielilor și de a întreprinde măsuri pentru a preveni, a depista și a corecta neregulile, inclusiv fraudele, și a le raporta. De asemenea, acesta asigură accesul necesar al Comisiei, al OLAF și al CCE la informațiile privind beneficiarii reali ai fondurilor UE. În temeiul articolului 74, autorităților de management li se solicită să dispună măsuri și proceduri antifraudă eficace și proporționale, luând în considerare riscurile identificate. Anexa XII stabilește normele detaliate și modelul

⁶ Pentru procedura anuală de adoptare a bugetului UE, a se consulta https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/about_the_european_commission/eu_budget/budgetary-procedure.pdf.

⁷ JO L 57, 18.2.2021, p. 17.

⁸ Secțiunea 5.2 conține mai multe informații cu privire la punerea sa în aplicare.

⁹ JO L 231, 30.6.2021, p. 159.

	pentru raportarea neregulilor.
Regulamentul (UE) 2021/785 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a Programului Uniunii de luptă antifraudă și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 250/2014¹⁰	Programul Uniunii de luptă antifraudă, succesorul programului Hercule III, finanțează activități de combatere a fraudei și a oricărei alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale UE ¹¹ .

2.2. Jurisprudența în materie de PIF

Curtea de Justiție a Uniunii Europene asigură aplicarea și interpretarea uniformă a dreptului Uniunii. În 2021, Curtea a pronunțat trei hotărâri privind protejarea intereselor financiare ale UE.

Numărul și descrierea cauzei

C-130/19¹², Curtea de Conturi/Pinxten

În această cauză, Curtea de Justiție a declarat că un fost membru al CCE a încălcat obligațiile care decurg din funcția sa de membru al CCE prin faptul că a întreprins o serie de acte, inclusiv utilizarea abuzivă a resurselor CCE pentru finanțarea unor activități care nu au legătură cu sarcinile sale și utilizarea unui card de carburant furnizat de Curte pentru cumpărarea de carburanți destinați unor vehicule aparținând unor terți. Curtea l-a decăzut pe fostul membru din două treimi din dreptul său la pensie. În hotărârea sa, Curtea de Justiție a subliniat că este necesar ca membrii Curții de Conturi să respecte cele mai riguroase norme în materie de comportament și să acorde prioritate în orice moment interesului general al Uniunii nu numai față de interesele naționale, ci și față de interesele personale. În această privință, Curtea de Justiție a concluzionat că, deși persoanele cărora le sunt încredințate funcții înalte în instituțiile și organismele UE trebuie să respecte cele mai riguroase norme în materie de comportament, funcția specifică ce revine Curții de Conturi – verificarea regularității cheltuielilor UE și a bunei gestiuni financiare – sporește gravitatea neregulilor săvârșite de fostul membru.

C-360/20¹³, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației

În această hotărâre, Curtea a considerat că noțiunea de „fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (a) din Convenția PIF¹⁴, include nu numai perceperea ilegală de fonduri de la bugetul UE, ci și reținerea ilegală a acestora. Astfel, fraudă poate lua forma unei nerespectări a obligațiilor de raportare după obținerea acestor fonduri. În consecință, fraudă în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (a) din Convenția PIF include folosirea cu intenție a unor declarații false sau incorecte prezentate ulterior executării unui proiect finanțat de UE pentru a crea aparența de respectare a obligațiilor care decurg din contractul de finanțare în perioada de sustenabilitate a proiectului, în scopul reținerii pe nedrept a unor fonduri care provin din bugetul Uniunii.

Curtea de Justiție a adăugat că legislația națională în temeiul căreia o persoană nu poate fi urmărită penal pentru astfel de declarații decât atunci când au fost făcute cu ocazia executării proiectului este incompatibilă cu articolul 325 din TFUE. Cu toate acestea, pentru a respecta drepturile fundamentale ale persoanelor vizate, instanțele naționale nu vor fi obligate să interpreteze legislația națională respectivă în sensul aplicabilității sale în ceea ce privește declarațiile făcute după executarea proiectului în cazul în care acest lucru ar conduce la o încălcare a principiului legalității infracțiunilor și a pedepselor. În cazul unei eventuale încălcări, legiuitorul național este cel căruia îi va reveni obligația de a lua măsurile

¹⁰ JO L 172, 17.5.2021, p. 110.

¹¹ A se vedea secțiunea 4.2.2 pentru informații suplimentare.

¹² Hotărârea din 30 septembrie 2021, EU:C:2021:782.

¹³ Hotărârea din 14 octombrie 2021, EU:C:2021:856.

¹⁴ Convenție elaborată în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO C 316, 27.11.1995, p. 49).

corespunzătoare.

C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19¹⁵, Euro Box Promotion și alții

Curții de Justiție i s-a solicitat să se pronunțe cu privire la compatibilitatea cu dreptul Uniunii a jurisprudenței Curții Constituționale a României privind normele de procedură penală aplicabile procedurilor în materie de fraudă și corupție. În 2018, Curtea Constituțională a României a anulat hotărârile Înaltei Curți de Casație și Justiție a României prin care au fost condamnate mai multe persoane pentru fraudă în domeniul TVA, corupție și exercitare a influenței în legătură cu gestionarea fondurilor UE, afirmând, în esență, că respectivele complete de judecată care au audiat cauzele au fost constituite în mod neregulamentar. O instanță inferioară din România a sesizat Curtea de Justiție cu o trimitere preliminară cu privire, printre altele, la întrebarea dacă jurisprudența Curții Constituționale a generat un risc sistemic de impunitate în materie de luptă împotriva fraudei și a corupției, în special având în vedere că infracțiunile urmau să rămână nepedepsite prin intervenirea prescripției.

În hotărârea sa, Curtea de Justiție a statuat că, deși normele care reglementează organizarea sistemului judiciar al statelor membre sunt, în principiu, de competența statelor membre, aceste norme trebuie totuși să corespundă obligațiilor care le revin acestora în temeiul dreptului Uniunii. Astfel de obligații includ combaterea activităților ilegale, inclusiv a infracțiunilor de corupție, ce aduc atingere intereselor financiare ale UE prin intermediul unor măsuri efective și disuasive. Cerința de efectivitate se extinde atât la proceduri, cât și la sancționarea acestor infracțiuni, precum și la punerea în aplicare a pedepselor dispuse. Legiuitorului național îi revine în primul rând sarcina de a garanta că regimul procedural aplicabil acestor infracțiuni nu prezintă un risc sistemic de impunitate. La rândul lor, instanțele naționale nu trebuie să aplice dispoziții interne care împiedică aplicarea unor sancțiuni efective și disuasive. În cazul de față, consecința aplicării jurisprudenței Curții Constituționale a României este că respectivele cazuri de fraudă și corupție trebuie rejudecate, dacă este necesar în mai multe rânduri, în primă instanță și/sau în apel. Acest lucru poate conduce la prescrierea lor, ceea ce are drept consecință faptul că persoane care ocupă cele mai importante poziții în statul român și care au fost condamnate pentru fraudă sau corupție nu sunt sancționate în mod efectiv și disuasiv. Riscul de impunitate ar deveni sistemic față de această categorie de persoane și ar pune în discuție obiectivul de combatere a corupției la nivel înalt. În consecință, Curtea de Justiție a declarat că articolul 325 din TFUE și articolul 2 din Convenția PIF se opun reglementărilor sau practicilor naționale în temeiul cărora nu s-au pronunțat hotărâri în cauze de corupție și de fraudă în domeniul TVA ca urmare a compunerii neregulamentare a unor completuri de judecată în cazul în care acest lucru conduce la un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale UE sau de corupție în general. Curtea de Justiție a adăugat că instanța de trimitere trebuie să verifice compatibilitatea unei astfel de abordări cu dreptul inculpatului la un proces echitabil în temeiul articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale.

3. ARHITECTURA ANTIFRAUDĂ A UE

Arhitectura legislativă și organizațională complexă instituită pentru a proteja interesele financiare ale UE este rezultatul unui proces continuu, care durează de peste trei decenii¹⁶. Această secțiune prezintă cele mai importante evoluții din acest domeniu în 2021¹⁷.

¹⁵ Hotărârea din 21 octombrie 2021, EU:C:2021:1034.

¹⁶ Pentru evoluția legislației în domeniul protejării intereselor financiare ale UE pe parcursul primelor trei decenii (1989-2018) de activitate a UE în materie de PIF, a se vedea Comisia Europeană, *Raportul anual privind protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene – Combaterea fraudei – 2018*, [COM(2019) 444 final, 11.10.2019]. Pentru ultimii doi ani (2019-2020), a se vedea Comisia Europeană, *Raportul anual privind protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene – Combaterea fraudei – 2019* [COM(2020) 363 final, 3.9.2020], respectiv *Raportul anual privind protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene – Combaterea fraudei – 2020*, [COM(2021) 578 final, 20.9.2021].

¹⁷ Arhitectura antifraudă a UE și principalii actori implicați au fost prezentate în COM (2021) 444 final, *op. cit.*, secțiunea 3, p. 11-19.

3.1. La nivel european

3.1.1. Parlamentul European

Pe lângă activitățile sale legislative, **Parlamentul European** (PE) examinează execuția bugetului UE de către Comisie (și de către alte instituții și organisme) prin intermediul unei proceduri cunoscute sub denumirea de „descărcare de gestiune”. În 2021, PE a acordat descărcarea de gestiune pentru exercițiul financiar 2019¹⁸ și a început procedura pentru exercițiul financiar 2020¹⁹. **Comisia pentru control bugetar** (CONT) este esențială pentru procedura de descărcare de gestiune și elaborează, de asemenea, un raport anual privind protejarea intereselor financiare ale UE. Odată adoptat sub forma unei rezoluții în plenul Parlamentului, raportul oferă orientări de politică statelor membre și Comisiei. În 2021, mai multe reuniuni ale comisiei CONT s-au axat pe activitățile OLAF, oficiul fiind invitat să își prezinte rezultatele.

Instantaneul 1 – Rezoluția PE referitoare la protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene pentru 2019

Rezoluția PE pentru 2019 a fost adoptată în sesiunea sa plenară din 7 iulie 2021, în urma votului favorabil al comisiei CONT din 21 iunie 2021²⁰.

Rezoluția are un ton în mare parte pozitiv, recomandând totodată acțiuni suplimentare ale Comisiei într-o varietate de domenii legate de lupta împotriva fraudei. Aceasta ia act de scăderea numărului de nereguli de natură frauduloasă și nefrauduloasă raportate în 2019 și solicită o cooperare mai strânsă a statelor membre în ceea ce privește schimbul de informații. Rezoluția recunoaște eforturile Comisiei de a reforma peisajul antifraudă și solicită asigurarea unor resurse adecvate pentru OLAF și EPPO. Rezoluția subliniază rolul esențial al capacității de detectare și invită Comisia să sprijine în continuare statele membre pentru a se asigura o creștere atât a calității controalelor, cât și a numărului acestora. PE solicită Comisiei, în special:

- să creeze un sistem interoperabil de raportare și monitorizare digitală pentru raportarea la timp, uniformă și standardizată de către statele membre în domeniul gestiunii partajate;
- să adopte o strategie antifraudă care să includă statele membre;
- să prezinte o propunere legislativă privind asistența administrativă reciprocă în domeniul cheltuielilor UE;
- să includă propuneri de plafoane pentru fiecare persoană fizică pentru beneficiarii politicii agricole a Comisiei (PAC) și ai fondurilor de coeziune în propunerea sa de revizuire a Regulamentului financiar;
- să extindă sistemul de detectare timpurie și de excludere (EDES) la gestiunea partajată și
- să sprijine și să protejeze jurnalismul de investigație.

3.1.2. Consiliul

Grupul de lucru pentru combaterea fraudei al Consiliului se ocupă de chestiuni legate de protejarea intereselor financiare ale UE și de lupta împotriva fraudei și a altor activități ilegale

¹⁸ 2020/2140(DEC), 28.4.2021.

¹⁹ 2021/2106(DEC). PE a adoptat rezoluția privind descărcarea de gestiune în mai 2021. Acesta a aprobat rezoluția privind descărcarea de gestiune a Comisiei, care însoțește decizia privind descărcarea de gestiune, cu 451 de voturi pentru, 175 împotriva și 17 abțineri.

²⁰ Dosarul de procedură 2020/2246(INI), Protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene – combaterea fraudei – raport anual pe 2019.

care aduc atingere acestor interese. De asemenea, acesta gestionează aspecte legate de OLAF și de Comitetul de supraveghere a acestuia.

Grupul de lucru este responsabil cu examinarea:

- propunerilor legislative privind combaterea fraudei și activitățile OLAF;
- rapoartelor anuale privind protejarea intereselor financiare ale UE.

OLAF a reprezentat Comisia în cadrul mai multor grupuri de lucru ale Consiliului, în special în cadrul Grupului de lucru pentru combaterea fraudei.

3.1.3. Comisia Europeană

Comisia Europeană definește strategiile și transpune în politici și inițiative obiectivele politice generale elaborate în mod colectiv de instituțiile UE. Direcțiile generale (DG) ale Comisiei gestionează politici specifice și programele de cheltuieli aferente care le sprijină. Pentru a proteja mai bine bugetul UE, în 2019, Comisia a adoptat strategia sa antifraudă [strategia antifraudă a Comisiei (SAFC)], care este însoțită de un plan de acțiune.

Instantaneul 2 – Situația actuală a punerii în aplicare a planului de acțiune care însoțește SAFC

Strategia antifraudă a Comisiei (SAFC) și planul de acțiune aferent, care cuprinde 63 de acțiuni, joacă un rol semnificativ în prevenirea unei posibile deturnări a fondurilor UE. Sub coordonarea OLAF, departamentele responsabile ale Comisiei au înregistrat progrese foarte bune în ceea ce privește punerea în aplicare a acțiunilor, plasându-le pe traiectoria respectării termenului de finalizare stabilit pentru decembrie 2021. Până în iunie 2022, 59 dintre cele 63 de acțiuni – aproximativ 94 % – fuseseră finalizate²¹.

Strategia are două obiective principale, care urmăresc îmbunătățirea: (i) colectării și a analizării datelor și (ii) a coordonării, a cooperării și a proceselor.

În conformitate cu primul obiectiv, OLAF și-a intensificat activitatea analitică, în special prin dezvoltarea unui cadru de risc pentru Mecanismul de redresare și reziliență (MRR), care să acopere potențialele nereguli grave – fraudă, corupția și conflictele de interese – care apar în punerea în aplicare a MRR. De asemenea, acesta a lansat un studiu privind dezvoltarea viitoare a sistemului de gestionare a neregulilor (IMS) pentru a aborda aspecte legate de interoperabilitate și pentru a îmbunătăți raportarea de către statele membre.

În conformitate cu cel de al doilea obiectiv al SAFC, s-au înregistrat în continuare progrese cu privire la o serie de acțiuni menite să încurajeze coordonarea și cooperarea dintre departamentele Comisiei și să ofere Comisiei un sistem mai eficace de supraveghere antifraudă. Contactele și cooperarea dintre departamentele Comisiei s-au intensificat, în special prin reuniuni periodice ale grupurilor de reprezentanți ai Comisiei – înființate în funcție de modul de gestiune sau de temă – sub egida rețelei de prevenire și detectare a fraudei (FPDNet) conduse de OLAF.

Comisia s-a angajat, de asemenea, să îmbunătățească monitorizarea acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor OLAF, o parte esențială a eforturilor de a reintegra fondurile cheltuite necorespunzător în bugetul UE. Comisia și OLAF au depus eforturi concertate pentru a spori eficiența acestei monitorizări și au trecut în revistă aproximativ 1 700 de recomandări financiare adresate departamentelor și agențiilor executive ale Comisiei în perioada 2012-2020. În total, cuantumul sumelor a căror recuperare a fost recomandată pentru perioada 2012-2020 este

²¹ Pentru situația actuală a punerii în aplicare a planului de acțiune SAFC, a se vedea documentul intitulat „Planul de acțiune SAFC – situația actuală: iunie 2022”, care însoțește prezentul raport.

echivalent cu peste 7 miliarde EUR, mai mult de 40 % fiind legate de cinci cazuri majore de subevaluarea vamală²².

Pentru a asigura eforturi antifraudă susținute în cadrul Comisiei și pentru a aborda atât acțiunile rămase din planul de acțiune SAFC din 2019, cât și noile priorități ale Comisiei, OLAF are în vedere o revizuire specifică a planului. Principalele obiective și principii de bază ale SAFC rămân valabile, iar accentul preconizat al unui plan de acțiune revizuit se va pune pe prioritățile Comisiei, cum ar fi noul CFM, MRR, cooperarea cu EPPO și rolul digitalizării în lupta împotriva fraudei.

3.1.4. Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF)

Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) desfășoară investigații independente privind fraudă și corupția care implică fonduri ale UE și elaborează politica antifraudă a UE pentru a combate fraudă, corupția și orice alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale UE.

Instantaneul 3 – activitățile OLAF în 2021

În cursul anului, s-au efectuat aproximativ 1 100 de selecții, ceea ce a dus la deschiderea a 234 de investigații noi. În total, 212 investigații s-au finalizat cu succes în cursul anului, ceea ce a condus la emiterea de către OLAF a 294 de recomandări financiare, judiciare, disciplinare și administrative adresate autorităților UE și naționale competente. Majoritatea acestor recomandări au vizat recuperarea fondurilor UE de către UE și autoritățile naționale în cauză – 527,4 milioane EUR în 2021. Datorită activității OLAF, s-a împiedicat realizarea în mod necuvenit a unor cheltuieli în valoare de peste 340 de milioane EUR.

Investigațiile OLAF au indicat o serie de noi tendințe în activitatea frauduloasă, cum ar fi fraudă legată de COVID-19, tranziția verde și gestionarea deșeurilor.

La 5 iulie 2021, OLAF și EPPO au semnat un acord de lucru în vederea optimizării cooperării operaționale. Această cooperare produce deja rezultate tangibile. În 2021, OLAF a reprezentat o sursă semnificativă de informații pentru EPPO²³: 85 dintre investigațiile sale penale s-au bazat pe rapoartele de investigație ale OLAF. Prejudiciul total posibil adus bugetului UE ca urmare a faptelor care fac obiectul investigațiilor raportate de OLAF în 2021 a fost estimat la 2,2 miliarde EUR²⁴. Investigatorii și analiștii criminaliști ai OLAF au oferit, de asemenea, un sprijin substanțial investigațiilor EPPO, participând la interviuri cu martori în calitate de experți și furnizând analize detaliate asupra aspectelor vamale. OLAF a deschis mai multe investigații complementare. Acestea au generat unele rezultate semnificative în ceea ce privește justiția financiară și penală.

²² Subevaluarea detectată în Regatul Unit a fost raportată deja în raportul PIF din 2020, *op. cit.*, Instantaneul 1, p. 13.

²³ Cadrul juridic care reglementează relația dintre EPPO și OLAF prevede acorduri de lucru între cele două organisme pentru a stabili aspectele practice ale acesteia. Acordurile de lucru au fost semnate la 5 iulie 2021.

²⁴ Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), [Raportul OLAF pentru 2021](#), p. 38.

3.1.5. Parchetul European (EPPO)

Parchetul European (EPPO), în calitate de primă autoritate supranațională de urmărire penală, are competența de a investiga și de a urmări penal infracțiunile care aduc atingere intereselor financiare ale UE în cele 22 de state membre ale UE participante²⁵.

Instantaneul 4 – primele șapte luni de activitate operațională a EPPO în cifre

EPPO și-a început activitatea la 1 iunie 2021. În total, acesta a primit 2 832 de rapoarte și a deschis 576 de investigații până la sfârșitul anului 2021 (515 investigații active până la 31 decembrie 2021)²⁶.

Rapoartele au provenit în principal de la autoritățile naționale sau de la părți private.

EPPO a încheiat un acord de lucru cu Parchetul General din Ungaria, iar negocierile privind încheierea unui acord de lucru cu Polonia, Irlanda și Danemarca sunt în desfășurare.

În ceea ce privește recuperarea produselor provenite din activități infracționale, 81 de acțiuni de recuperare au avut loc în 12 dintre statele membre participante (Italia, Belgia, Germania, România, Cehia, Croația, Finlanda, Letonia, Luxemburg, Spania, Lituania și Portugalia). În total, EPPO a solicitat confiscarea a peste 152 de milioane EUR, iar aceasta a fost aprobată pentru peste 147 de milioane EUR.

În conformitate cu principiul legalității, EPPO este obligat să inițieze investigații ori de câte ori există motive întemeiate să se considere că se săvârșește sau s-a săvârșit o infracțiune care intră în sfera sa de competență. Autoritățile naționale sunt obligate din punct de vedere juridic să raporteze EPPO orice comportament infracțional cu privire la care EPPO și-ar putea exercita competența. În cazul în care autoritățile naționale au început investigarea unei infracțiuni care intră în sfera de competență a EPPO, iar EPPO decide să își exercite dreptul de evocare, acestea sunt obligate să îi predea cazurile. Investigațiile sunt inițiate de procurorii europeni delegați din statele membre participante și sunt supravegheate de 22 de procurori europeni și de procurorul-șef european din Luxemburg. Procurorii europeni delegați sunt integrați în parchetele naționale sau în sistemele judiciare naționale. Totuși, acestora li se pot da instrucțiuni în ceea ce privește activitatea lor operațională numai de către sediul EPPO, fie prin intermediul celor 15 camere permanente, fie al celor 22 de procurori europeni. În 2021, au fost activi 95 de procurori europeni delegați, intenționându-se numirea a 140. Colegiul EPPO s-a reunit de 34 de ori și a adoptat 125 de decizii. Acesta a modificat și a completat unele decizii pe baza primelor lecții învățate, de exemplu în ceea ce privește alocarea cazurilor către camerele permanente sau verificarea informațiilor înregistrate pentru a evalua competența EPPO.

Instantaneul 5 – Acordul de stabilire a modalităților de cooperare dintre Comisie și EPPO

Cadrul juridic care reglementează EPPO prevede că acesta instituie și menține o relație de cooperare cu Comisia în scopul protejării intereselor financiare ale UE. În acest sens, acestea au încheiat un acord de stabilire a modalităților de cooperare.

Acordul, semnat la 18 iunie 2021, detaliază acordurile administrative pentru punerea în aplicare a obligațiilor de informare și consultare reciprocă prevăzute în Regulamentul privind EPPO. Scopul acestora este, pe de o parte, de a permite EPPO să investigheze și să urmărească penal în mod eficace infracțiunile care afectează bugetul UE și, pe de altă parte, de a permite departamentelor Comisiei să asigure întreprinderea unor acțiuni de natură administrativă,

²⁵ Danemarca, Irlanda, Ungaria, Polonia și Suedia nu participă la EPPO. Se preconizează că Suedia se va alătura EPPO în 2023.

²⁶ Pentru statistici mai detaliate, în special pentru fiecare stat membru participant, a se vedea Parchetul European, [Raportul anual 2021](#).

financiară și disciplinară corespunzătoare în urma investigațiilor EPPO, inclusiv prin instituirea unor măsuri asigurătorii pentru a proteja bugetul UE.

Acordul precizează, în special, a) tipurile specifice de informații sau consultări care trebuie transmise în fiecare caz; b) punctele de contact relevante; c) procedurile, instrumentele de comunicare, modelele și termenele aplicabile și d) condițiile în care EPPO poate accesa baze de date specifice relevante gestionate de Comisie. Acesta include, de asemenea, o trimitere la cooperarea strânsă și în timp util dintre Comisie și EPPO în ceea ce privește aplicarea Regulamentului (UE, Euratom) 2020/2092 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii.

3.1.6. Curtea de Conturi Europeană (CCE)

Curtea de Conturi Europeană (CCE) evaluează economia, eficacitatea, eficiența, legalitatea și regularitatea acțiunilor UE menite să îmbunătățească responsabilitatea, transparența și gestiunea financiară.

Instantaneul 6 – Raportul anual al Curții de Conturi Europene

În fiecare an, CCE auditează veniturile și cheltuielile bugetului UE și își exprimă opinia cu privire la măsura în care conturile anuale sunt fiabile, iar veniturile și cheltuielile respectă normele și reglementările în vigoare. Raportul anual pentru exercițiul financiar 2020 a fost publicat la 26 octombrie 2021²⁷.

Potrivit concluziilor CCE, conturile nu au fost afectate de denaturări semnificative. În ceea ce privește regularitatea operațiunilor, Curtea a concluzionat că veniturile nu au fost afectate de un nivel semnificativ de eroare. În ceea ce privește cheltuielile, rezultatele auditului arată că nivelul de eroare estimat a rămas același precum în anul trecut, și anume 2,7 %. Cheltuielile cu risc ridicat (bazate în principal pe rambursare) au fost afectate de un nivel semnificativ de eroare. În 2021, au fost raportate către OLAF șase cazuri de suspiciune de fraudă.

3.1.7. Eurojust

Eurojust, Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală, coordonează activitatea autorităților naționale – din statele membre și din țările din afara UE – în ceea ce privește cercetarea și urmărirea penală a criminalității transfrontaliere. În ceea ce privește protejarea intereselor financiare ale UE, aceasta își îndeplinește în principal rolul în raport cu statele membre care nu participă la EPPO.

Instantaneul 7 – Momentele importante ale Eurojust în 2021

În 2021, Eurojust și-a continuat activitatea operațională de combatere a fraudei care aduce atingere bugetului UE și a altor infracțiuni PIF împreună cu EPPO, OLAF și Europol. Cooperarea în lupta împotriva fraudei a inclus implicarea Eurojust în operațiunea SENTINEL, care vizează protejarea fondurilor în legătură cu inițiativa NextGenerationEU împotriva fraudei, a corupției și a oricăror alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale UE (a se vedea **Instantaneul 11**).

²⁷ Curtea de Conturi Europeană, [Raport anual privind execuția bugetului UE pentru exercițiul financiar 2020](#), 26.10.2021.

Cooperarea Eurojust cu EPPO a început în 2021. După semnarea acordului de lucru în februarie 2021, Eurojust a început să coopereze cu EPPO în cadrul investigațiilor la scurt timp după ce EPPO și-a început activitatea operațională la 1 iunie 2021.

OLAF a rămas un partener operațional important pentru Eurojust în 2021, participând la mai multe reuniuni de coordonare privind cazuri care afectează bugetul UE. Cele două organisme au instituit, de asemenea, un nou flux de lucru pentru o cooperare mai strânsă și au continuat să lucreze la evaluarea echipelor comune de anchetă (JIT) la care a participat OLAF. La fel ca în anii precedenți, Eurojust și OLAF au continuat să facă schimb de competențe specifice cu privire la lupta împotriva fraudei. În urma seminarului Eurojust pentru investigatorii OLAF din 2020, în 2021, experții Eurojust au participat la prezentări din partea OLAF privind studii de caz, metode de analiză a datelor și cadrul juridic revizuit aplicabil investigațiilor OLAF.

3.1.8. Europol

Europol, Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii, servește drept centru de sprijin pentru operațiunile de aplicare a legii, centru de informare cu privire la activitățile infracționale și centru de competențe specifice în materie de aplicare a legii.

Instantaneul 8 – Europol în 2021

În septembrie 2021, Centrul european de combatere a criminalității financiare și economice (EFECC) al Europol, în cooperare cu autoritățile italiene, a organizat la Roma o reuniune la nivel înalt a autorităților de aplicare a legii și a convenit asupra următorului principiu: orice amenințare la adresa MRR afectează bunăstarea financiară a UE.

Tot în septembrie 2021, Europol, OLAF, EPPO, Eurojust și 21 de state membre și-au unit forțele în cadrul operațiunii SENTINEL (a se vedea **Instantaneul 11**).

3.2. La nivelul statelor membre

3.2.1. Serviciile de coordonare antifraudă (AFCOS)

Începând din 2013²⁸, statele membre au obligația de a desemna un **serviciu de coordonare antifraudă** (AFCOS) pentru a facilita cooperarea efectivă și schimbul de informații, inclusiv informații de natură operațională, cu OLAF. Statele membre sunt libere să decidă asupra locului ocupat de AFCOS în structura lor administrativă națională, precum și asupra competențelor serviciului.

Mandatul AFCOS poate varia în funcție de circumstanțele specifice fiecărei țări. Cu toate acestea, în toate cazurile, mandatul său ar trebui să includă asigurarea cooperării cu OLAF și coordonarea, în statul membru în cauză, a obligațiilor și a activităților legislative, administrative și de investigare legate de protejarea intereselor financiare ale UE.

²⁸ În conformitate cu articolul 12a din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE, Euratom) 2016/2030 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 și prin Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2223 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 decembrie 2020.

Instantaneul 9 – Măsuri adoptate de statele membre în 2021²⁹

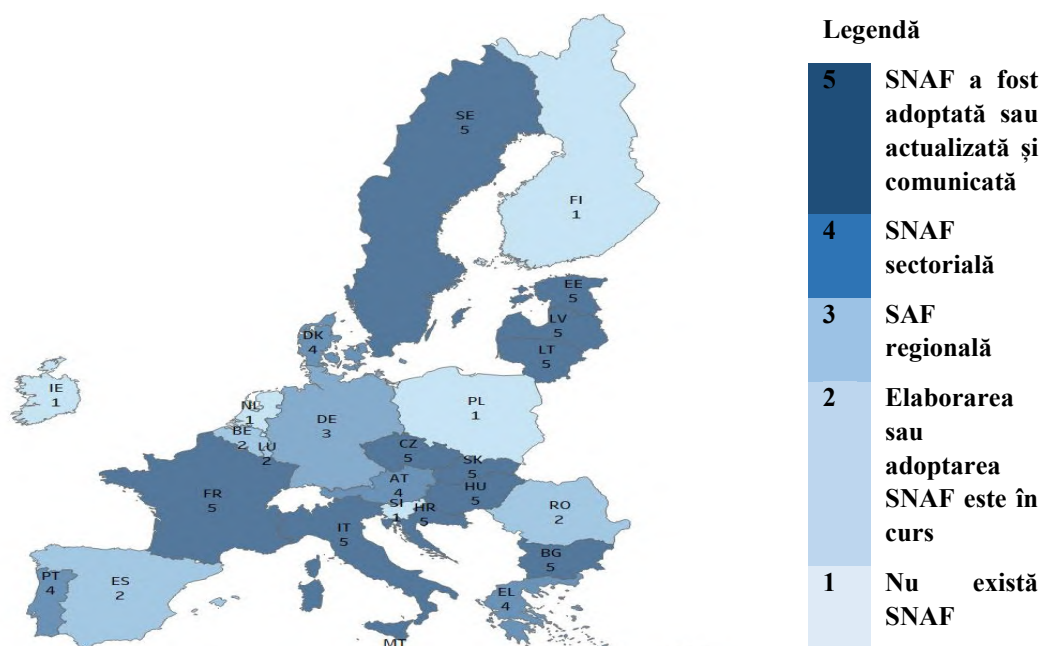
Luxemburgul și Letonia și-au consolidat AFCOS. În **Luxemburg**, echipa AFCOS a fost consolidată pentru a asigura o coordonare adecvată în lupta împotriva fraudei și protejarea intereselor financiare ale UE. **Letonia** a raportat adoptarea unei noi legi și a unui manual de procedură corespunzător pentru a se asigura că AFCOS are dreptul legal (a) de a participa la controalele la fața locului efectuate de OLAF, precum și de a oferi asistență în cadrul acestora, (b) de a solicita informații sau documente de la persoane fizice și (c) de a primi informații privind conturile bancare în cadrul investigațiilor administrative.

Grecia, Spania și Suedia au raportat măsurile luate de AFCOS pentru a ajuta autoritățile de management să raporteze mai bine eventualele fraude autorităților de aplicare a legii.

3.2.2. Strategiile naționale antifraudă (SNAF)

Încurajarea susținută de către Comisie a statelor membre de a adopta **strategii naționale antifraudă (SNAF)** a dus la o creștere constantă a numărului de SNAF adoptate. Până la sfârșitul anului 2021, 17³⁰ state membre adoptaseră sau actualizaseră o SNAF și, dintre cele 11³¹ state membre care nu au adoptat încă o astfel de strategie, 4³² au raportat că sunt în curs de elaborare sau aproape de adoptarea unei SNAF.

Figura 3 – SNAF: situația actuală a adoptării

²⁹ Pentru informații suplimentare privind inițiativele naționale menite să asigure o protecție sporită a intereselor financiare ale UE, a se vedea documentul intitulat „Măsuri adoptate de statele membre pentru protejarea intereselor financiare ale UE în 2021 – Punerea în aplicare a articolului 325 din TFUE”, care însoțește prezentul raport.

³⁰ Bulgaria, Cehia, Danemarca, Germania, Estonia, Grecia, Franța, Croația, Italia, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Austria, Portugalia, Slovacia, Suedia. Dintre acestea, Germania și Portugalia nu au transmis încă documentele necesare către OLAF. În 2020, Austria a raportat că dispune de o strategie până la sfârșitul anului, însă nu a transmis nicio actualizare suplimentară pentru 2021.

³¹ Belgia, Irlanda, Spania, Cipru, Luxemburg, Țările de Jos, Polonia, România, Slovenia, Finlanda.

³² Belgia, Spania, Luxemburg, România.

Deși acoperirea și conținutul strategiilor continuă să varieze de la un stat membru la altul³³, iar unele strategii trebuie actualizate, situația generală s-a îmbunătățit comparativ cu 2020. În urma recomandărilor Comisiei, mai multe³⁴ dintre strategiile existente au fost actualizate pentru a reflecta noi riscuri semnificative, cum ar fi cele asociate cu punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) și efectele pandemiei de COVID-19.

3.2.3. Punerea în aplicare a recomandărilor din 2020 de către statele membre³⁵

În raportul său din 2020 privind protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene, Comisia a formulat trei seturi de recomandări adresate statelor membre, cu referire la a) aspectele transversale ale luptei împotriva fraudei, b) venituri și c) cheltuieli. Aceste recomandări au vizat îmbunătățirea cooperării dintre UE și organismele naționale, sporirea coerenței și a consecvenței măsurilor naționale antifraudă, optimizarea funcționării uniunii vamale și a autorităților vamale ale statelor membre, consolidarea cadrelor de control intern și creșterea flexibilității și a rezilienței în perioade de criză.

În ceea ce privește aspectele transversale ale luptei împotriva fraudei, Comisia a recomandat ca statele membre care nu s-au alăturat EPPO să aibă în vedere acest lucru.

Dintre cele cinci state membre care nu fac încă parte din EPPO, **Suedia** și-a exprimat intenția de a adera la acesta în 2023; **Danemarca, Irlanda, Ungaria și Polonia** au declarat că nu intenționează să se alăture EPPO³⁶.

În domeniul veniturilor, 16³⁷ state membre au răspuns că au pus în aplicare pe deplin recomandarea Comisiei de a evalua **riscurile și deficiențele strategiilor lor naționale de control vamal** evidențiate de pandemia de COVID-19, 4³⁸ au răspuns că au pus în aplicare parțial această recomandare, iar 6³⁹ au răspuns că nu au pus în aplicare recomandarea respectivă. Răspunsurile indică o serie de măsuri de succes, cum ar fi flexibilitatea controalelor și crearea de profiluri de risc, asigurându-se astfel că, în perioada marcată de pandemia de COVID-19, controalele au continuat să fie efectuate în mod eficient.

Ca răspuns la recomandarea de a **evalua riscurile care s-ar putea să nu fi fost abordate în 2020 și de a pune în aplicare măsuri de remediere pentru a le aborda**, 16⁴⁰ state membre au

³³ A se vedea și secțiunea 5.6.

³⁴ Bulgaria, Grecia, Franța, Italia, Ungaria.

³⁵ Pentru o imagine de ansamblu completă asupra acțiunilor întreprinse de statele membre, a se vedea documentul intitulat „Punerea în aplicare a recomandărilor din 2020 de către statele membre”, care însoțește prezentul raport.

³⁶ Danemarca și Irlanda beneficiază de o clauză de neparticipare la spațiul de libertate, securitate și justiție.

³⁷ Bulgaria, Cehia, Estonia, Irlanda, Grecia, Italia, Cipru, Letonia, Lituania, Luxemburg, Ungaria, Polonia, Portugalia, România, Slovenia, Suedia.

³⁸ Belgia, Germania, Spania, Franța.

³⁹ Danemarca, Croația, Malta, Țările de Jos, Slovacia, Finlanda.

⁴⁰ Cehia, Estonia, Irlanda, Grecia, Spania, Italia, Cipru, Letonia, Lituania, Luxemburg, Ungaria, Polonia, Portugalia, România, Slovenia, Suedia.

pus în aplicare pe deplin această recomandare, 3⁴¹ au pus-o în aplicare parțial, iar 7⁴² nu au pus-o în aplicare.

În ceea ce privește recomandările privind cheltuielile, 11⁴³ state membre au raportat că au lansat **exerciții specifice de gestionare a riscurilor legate de impactul COVID-19 și de viitoarea punere în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență** și că au pus în aplicare pe deplin recomandarea; 11⁴⁴ state membre au pus în aplicare doar parțial această recomandare, în timp ce 4⁴⁵ nu au pus-o în aplicare.

În ceea ce privește **îmbunătățirea modului în care sunt colectate și utilizate datele subiacente și datele referitoare la neregulile și fraudele detectate**, 14⁴⁶ state membre au raportat că au pus în aplicare pe deplin recomandarea, 7⁴⁷ că au pus în aplicare parțial această recomandare și 5⁴⁸ că nu au pus în aplicare recomandarea respectivă. Majoritatea statelor membre au raportat că și-au adaptat utilizarea sistemelor informatice, cum ar fi Sistemul de gestionare a neregulilor (IMS), Arachne⁴⁹, sistemul de detectare timpurie și de excludere (EDES)⁵⁰, precum și o varietate de instrumente informatice naționale pentru a îmbunătăți calitatea datelor cu care lucrează.

Ultima recomandare privind cheltuielile a încurajat statele membre să utilizeze **sistemul integrat și interoperabil de informare și monitorizare pe care Comisia îl va pune la dispoziție pentru MRR și pentru bugetul UE**. 19⁵¹ state membre au raportat punerea în aplicare deplină a recomandării, 4⁵² punerea în aplicare parțială a acesteia, în timp ce 3⁵³ state membre nu au pus în aplicare recomandarea.

4. COOPERAREA ANTIFRAUDĂ

Combaterea fraudei este esențială pentru UE, nu în ultimul rând având în vedere rolul pe care îl joacă pe scena mondială. Cooperarea este esențială pentru a asigura eficacitatea acestei lupte. Această secțiune prezintă cele mai importante evoluții din acest domeniu.

⁴¹ Belgia, Bulgaria, Franța.

⁴² Danemarca, Germania, Croația, Malta, Țările de Jos, Slovacia, Finlanda.

⁴³ Danemarca, Estonia, Grecia, Italia, Cipru, Letonia, Luxemburg, Malta, Polonia, Portugalia, Suedia.

⁴⁴ Belgia, Bulgaria, Cehia, Spania, Franța, Croația, Ungaria, Țările de Jos, România, Slovacia, Finlanda.

⁴⁵ Germania, Irlanda, Lituania, Slovenia.

⁴⁶ Bulgaria, Grecia, Croația, Italia, Cipru, Letonia, Luxemburg, Ungaria, Malta, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, Slovacia, Suedia.

⁴⁷ Belgia, Cehia, Danemarca, Spania, Franța, România, Finlanda.

⁴⁸ Germania, Estonia, Irlanda, Lituania, Slovenia.

⁴⁹ Arachne este un sistem informatic unic integrat pentru extragerea datelor și evaluarea riscurilor, pe care Comisia l-a dezvoltat și l-a pus la dispoziția statelor membre în domeniile coeziunii, agriculturii și MRR.

⁵⁰ Pentru o descriere a sistemului, a se vedea secțiunea 7.2.

⁵¹ Bulgaria, Belgia, Cehia, Danemarca, Irlanda, Grecia, Spania, Franța, Italia, Cipru, Letonia, Luxemburg, Ungaria, Malta, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, Slovenia, Slovacia.

⁵² Croația, Lituania, România, Finlanda.

⁵³ Germania, Estonia, Suedia.

4.1. Cooperarea internațională

4.1.1. Cooperarea cu țările din afara UE, asistență reciprocă și dispoziții antifraudă în cadrul acordurilor internaționale

Cooperarea cu partenerii internaționali este esențială pentru a proteja fondurile UE cheltuite în afara Europei și partea de venituri a bugetului UE. În acest scop, în 2021, OLAF – împreună cu departamentul competent al Comisiei – a continuat **să se asigure că acordurile de finanțare și alte contracte conțin dispoziții antifraudă solide**, inclusiv posibilitatea de a efectua controale și investigații referitoare la fondurile executate în afara UE. OLAF a încheiat, de asemenea, acorduri de cooperare administrativă cu două autorități partenere internaționale, Biroul Procurorului General al Ucrainei și Organizația Mondială a Vămirilor (OMV). Astfel de acorduri contribuie la promovarea unor relații strânse cu partenerii implicați în lupta împotriva fraudei, oferind un cadru orientativ pentru cooperarea practică, de exemplu schimbul de informații sau de bune practici. În 2021, OLAF a organizat, de asemenea, evenimente de informare online pentru a stabili noi contacte operaționale cu autoritățile de investigare din țările din afara UE și pentru a încuraja raportarea fraudelor și a neregulilor prin intermediul delegațiilor Uniunii din întreaga lume.

Cooperarea cu țări terțe pentru prevenirea, detectarea și combaterea încălcărilor legislației vamale se bazează pe **acorduri de asistență administrativă reciprocă (AAR)** în domeniul vamal. Astfel de acorduri aduc o contribuție esențială la protejarea intereselor financiare ale UE. În prezent, există acorduri cu peste 87 de țări, inclusiv cu parteneri comerciali majori ai UE, precum Statele Unite, China și Japonia. În 2021, s-au finalizat negocierile cu țările din Africa de Est și de Sud (ESA5)⁵⁴ și erau în curs negocieri cu Australia, Indonezia și Regatul Unit în ceea ce privește Gibraltarul.

Acordurile de liber schimb conțin, de regulă, o clauză antifraudă care implică o retragere temporară a preferinței tarifare pentru un produs în cazul unei fraude vamale grave sau al unei lipse persistente de cooperare adecvată în vederea combaterii acesteia. O astfel de clauză este de fapt o condiție *sine qua non* pentru acordarea unei preferințe tarifare țărilor terțe.

4.1.2. Cea de a noua sesiune a Conferinței statelor părți la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției și rezoluțiile promovate de UE

UE este parte la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC), singurul instrument universal anticorupție obligatoriu din punct de vedere juridic. Comisia reprezintă UE în ceea ce privește toate procesele legate de UNCAC, inclusiv în ceea ce privește participarea la reuniunile grupului de examinare a punerii în aplicare și la grupurile de lucru deschise privind prevenirea corupției și recuperarea activelor.

Mecanismul de examinare a punerii în aplicare a convenției este obligatoriu pentru toate părțile la convenție, inclusiv pentru UE. În iunie 2021, Comisia a comunicat Biroului Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) disponibilitatea sa de a parcurge procesul de examinare prevăzut în UNCAC⁵⁵. Procesul de examinare a punerii în aplicare a fost lansat oficial în iulie 2021.

În cadrul celei de a noua sesiuni a Conferinței statelor părți (CoSP), care a avut loc în Sharm el-Sheikh, Egipt, în decembrie 2021, UE a subliniat eforturile sale continue și susținute de sprijinire

⁵⁴ Comore, Madagascar, Mauritius, Seychelles, Zambia și Zimbabwe.

⁵⁵ Printr-o scrisoare a comisarului Johansson adresată directorului executiv al UNODC.

a celei mai largi **participări a societății civile și a organizațiilor neguvernamentale relevante** la lupta împotriva corupției.

În cadrul dezbaterii generale, UE a evidențiat rolul EPPO și OLAF în lupta împotriva corupției și a subliniat importanța pe care o au mass-media și jurnaliștii de investigație. Patru dintre cele opt rezoluții adoptate au fost promovate de UE, acestea vizând în special prevenirea corupției, consolidarea cooperării internaționale în situații de urgență, de răspuns la crize și de redresare, precum și lupta împotriva corupției la nivel regional⁵⁶.

4.1.3. Combaterea comerțului ilicit cu produse din tutun

Cel de al doilea plan de acțiune pentru combaterea comerțului ilicit cu tutun (2018-2022), prezentat de Comisie în decembrie 2018 și conținând atât măsuri operaționale de asigurare a aplicării legii, cât și măsuri de politică, a continuat să fie pus în aplicare pe parcursul anului 2021, un număr mare de acțiuni-cheie fiind în desfășurare sau finalizate până la sfârșitul anului 2021.

Comisia joacă un rol de lider în acest domeniu la nivel multilateral și în relațiile bilaterale cu țările de origine și țările de tranzit. La nivel multilateral, **Protocolul pentru eliminarea comerțului ilicit cu produse din tutun la Convenția-cadru pentru controlul tutunului (Protocolul CCCT)** este un acord internațional care vizează reducerea semnificativă a comerțului ilicit cu tutun la nivel mondial. OLAF, în strânsă cooperare cu departamentele relevante ale Comisiei și cu statele membre, s-a implicat activ în activități legate de Protocolul CCCT. OLAF a reprezentat UE și statele membre participante la cea de a doua reuniune a părților, care a avut loc în noiembrie 2021. În cursul acestei reuniuni, s-au aprobat concluziile a două grupuri de lucru (ale celui privind localizarea și urmărirea și ale celui pentru asistență și cooperare) și s-a propus o nouă strategie de asistență pentru a sprijini punerea în aplicare a protocolului. Toate părțile implicate au convenit, de asemenea, să continue să lucreze la un punct focal global de schimb de informații pentru a permite sistemelor de localizare și de urmărire să facă schimb de informații și să sprijine lupta împotriva comerțului ilicit cu tutun la nivel mondial.

4.2. Cooperarea dintre UE și statelor membre

4.2.1. Activitățile Comitetului consultativ pentru coordonarea în domeniul combaterii fraudei (COCOLAF)

Comitetul consultativ pentru coordonarea în domeniul combaterii fraudei (COCOLAF) reunește Comisia (reprezentată de OLAF) și experți din statele membre. Acesta oferă un forum pentru discutarea principalelor evoluții în lupta împotriva fraudei și pentru pregătirea prezentului raport. Activitatea sa este structurată în jurul a patru grupuri de lucru și sesiuni plenare.

În 2021, s-au organizat două reuniuni plenare în iunie, respectiv decembrie, două reuniuni ale subgrupului privind raportarea și analiza fraudei și ale altor nereguli, precum și una a subgrupului pentru prevenirea fraudei. Aceste reuniuni au reprezentat bune oportunități de a discuta cele mai recente tendințe în materie de nereguli și fraudă, precum și instrumentele informatice utilizate pentru gestionarea fondurilor UE. De asemenea, ele au servit drept o legătură importantă între OLAF și partenerii săi în timpul pandemiei, menținând deschise liniile de comunicare și permițând participanților să facă schimb de informații și de bune practici.

Reuniunea anuală a AFCOS ale statelor membre, desfășurată în mediul virtual, a avut loc în septembrie. Discuțiile s-au axat pe MRR. În decembrie, subgrupul pentru prevenirea fraudei a

⁵⁶ Raportul final privind cea de a noua sesiune a Conferinței statelor părți.

convenit asupra instituirii unui grup de experți dedicat utilizării instrumentelor informatice pentru a proteja resursele MRR.

4.2.2. Programul Uniunii de luptă antifraudă

Programul Hercule III, care a oferit asistență pentru proiecte care sprijină lupta împotriva fraudei și protejarea intereselor financiare ale UE în temeiul cadrului financiar multianual (CFM) 2014-2020, a fost înlocuit cu noul **program al Uniunii de luptă antifraudă** (UAFP) odată cu adoptarea Regulamentului (UE) 2021/785.

UAFP combină trei activități diferite care erau anterior separate, însă se bazează pe succesul programului Hercule III. UAFP reunește **într-un singur cadru partea de finanțare Hercule**, finanțarea **Sistemului de informații antifraudă** (platforma AFIS) pentru a sprijini statele membre în ceea ce privește asistența reciprocă în domeniul vamal și în cel agricol și **Sistemul de gestionare a neregulilor** (IMS) pentru raportarea neregulilor, inclusiv a fraudei, în cazurile legate de fondurile cu gestiune partajată și de fondurile de asistență pentru preaderare.

Acest lucru **sporește sinergiile** dintre diferitele componente și creează economii pentru resurse, inclusiv flexibilitatea financiară pentru realocarea finanțării în cadrul programului către o anumită arie de activitate, după cum este necesar.

UAFP are două obiective generale⁵⁷. În primul rând, scopul său este de a proteja interesele financiare ale UE. În al doilea rând, aceasta urmărește să sprijine asistența reciprocă dintre autoritățile administrative ale statelor membre și cooperarea dintre acestea și Comisie pentru a asigura aplicarea corectă a legislației din domeniul vamal și din cel agricol.

Programul are trei obiective specifice:

- (1) prevenirea și combaterea fraudei, a corupției și a oricărei alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale Uniunii;
- (2) sprijinirea raportării neregulilor, inclusiv a fraudelor, legate de fondurile cu gestiune partajată și de fondurile de asistență pentru preaderare din bugetul Uniunii;
- (3) punerea la dispoziție a unor instrumente pentru schimbul de informații și acordarea de sprijin pentru activitățile operaționale în materie de asistență administrativă reciprocă în domeniul vamal și în cel agricol.

Instantaneul 10 – Plasarea accentului pe AFIS și IMS

AFIS este un termen generic care desemnează un set de aplicații informatice antifraudă operate de OLAF cu ajutorul unei infrastructuri tehnice comune, al căror scop este **schimbul rapid și sigur de informații privind fraudă** între administrațiile competente de la nivel național și de la nivelul UE, precum și stocarea și analiza datelor relevante. Portalul AFIS are peste 8 500 de utilizatori finali înregistrați în aproape 1 400 de servicii competente din statele membre, țări terțe partenere, organizații internaționale, precum și din cadrul Comisiei și al altor instituții ale Uniunii. Acesta face posibil economii de scară și sinergii substanțiale în ceea ce privește dezvoltarea, menținerea și exploatarea unui set atât de amplu și de divers de servicii și instrumente informatice.

AFIS sprijină **asistența reciprocă în domeniul vamal** cu instrumente de colaborare precum **VOCU** (Unitatea de coordonare a operațiunilor virtuale) pentru **operațiuni vamale comune**, conturi de e-mail securizate (AFIS Mail) și module de schimb de informații specifice. Acesta

⁵⁷ Pentru mai multe informații, a se vedea documentul intitulat „Prezentare generală anuală conținând informații referitoare la rezultatele Programului Uniunii de luptă antifraudă în anul 2021”, care însoțește prezentul raport.

oferă, de asemenea, sprijin prin intermediul unor baze de date precum SIV (Sistemul de informații al vămilor) și FIDE (baza de date pentru identificarea dosarelor de anchetă în domeniul vamal), repertoriul de mesaje privind starea containerului (MSC) și repertoriul privind importul, exportul și tranzitul (IET), precum și prin intermediul unor instrumente de analiză a datelor, cum ar fi IMA (Instrumentul de monitorizare automată), și al unor aplicații electronice ale fluxului de lucru, cum ar fi ToSMA (aplicația de gestionare a capturilor de tutun). Acțiuni suplimentare sunt în curs în vederea instituirii unei platforme analitice în AFIS pentru a sprijini analiza strategică și operațională.

Principalul temei juridic pentru funcționarea platformei AFIS este Regulamentul (CE) nr. 515/97 al Consiliului privind asistența reciprocă între autoritățile administrative ale statelor membre și cooperarea dintre acestea și Comisie în vederea asigurării aplicării corespunzătoare a legislației din domeniile vamal și agricol⁵⁸.

IMS este o aplicație pe platforma AFIS care facilitează **raportarea neregulilor și a fraudelor** detectate de autoritățile naționale în domeniul gestiunii partajate și al preaderării în conformitate cu reglementările sectoriale și acordurile de finanțare. În 2021, s-a dispus realizarea unui studiu în vederea identificării eventualelor îmbunătățiri ce pot fi aduse sistemului pe baza nevoilor utilizatorilor și ale părților interesate și a explorării posibilității de a spori interoperabilitatea cu alte sisteme informatice antifraudă ale Comisiei, cum ar fi Arachne și EDES⁵⁹.

4.2.3. Cooperarea în domeniul veniturilor

4.2.3.1. Programul „Vamă”

Deși nu abordează în mod direct lupta împotriva fraudei, **programul „Vamă”** [Regulamentul (UE) 2021/444], este un partener important în protejarea intereselor financiare și economice ale UE și ale statelor membre. În calitatea lor de piloni ai programului, **sistemele informatice** ale acestuia joacă un rol esențial în facilitarea schimbului de informații și de date, inclusiv de informații privind riscurile, între statele membre, consolidând astfel colectarea diferitelor taxe (de exemplu, a taxelor vamale, a TVA și a accizelor la import). Programul sprijină, de asemenea, **acțiunile de colaborare**, inclusiv grupurile de proiect, rețelele de experți, atelierile și activitățile de formare, precum și alte tipuri de sprijin pentru dezvoltarea competențelor umane, care permit autorităților statelor membre să facă schimb de bune practici și să îmbunătățească activitățile de control vamal și de colectare a taxelor. În plus, instrumentul nou-înființat de sprijin financiar pentru echipamente de control vamal [Regulamentul (UE) 2021/1077] destinate a fi utilizate la toate tipurile de frontiere ar trebui să sprijine uniunea vamală și activitatea autorităților vamale, în special să le ajute să protejeze interesele financiare și economice ale UE, să garanteze securitatea și siguranța în UE și să protejeze Uniunea împotriva practicilor comerciale neloiale și ilegale, cum ar fi contrafacerea mărfurilor, facilitând în același timp activitățile economice legitime.

⁵⁸ Regulamentul (CE) nr. 515/97 al Consiliului din 13 martie 1997 privind asistența reciprocă între autoritățile administrative ale statelor membre și cooperarea dintre acestea și Comisie în vederea asigurării aplicării corespunzătoare a legislației din domeniile vamal și agricol (JO L 82, 22.3.1997, p. 1).

⁵⁹ Pentru o descriere a sistemului, a se vedea secțiunea 7.2.

4.2.3.2. Programul Fiscalis

Programul Fiscalis [Regulamentul (UE) 2021/847] cuprinde o gamă largă de acțiuni menite să sprijine colaborarea dintre autoritățile fiscale ale statelor membre în vederea protejării intereselor financiare și economice ale UE și ale statelor sale membre, inclusiv împotriva fraudei fiscale, a evaziunii fiscale și a practicilor de evitare a obligațiilor fiscale. Programul Fiscalis oferă, de asemenea, oportunități pentru autoritățile naționale de a coopera prin utilizarea **sistemelor informatice, prin activități de colaborare și prin acțiuni de dezvoltare a competențelor umane.**

4.2.3.3. Operațiuni vamale comune (OVC)

Operațiunile vamale comune (OVC) sunt **acțiuni specifice cu durată limitată** întreprinse în vederea combaterii fraudei și a contrabandei cu bunuri sensibile în domenii de risc specifice și/sau pe rute comerciale identificate.

Pe lângă investigațiile sale privind cazurile de fraudă asupra veniturilor și de contrafacere, OLAF coordonează OVC la scară mare, implicând parteneri operaționali din UE și internaționali. Sprijinul oferit de OLAF este adaptat fiecărei OVC și poate include utilizarea infrastructurii sale tehnice permanente și a instrumentelor sale informatice și de comunicare, în special a VOCU pentru schimbul securizat de informații, precum și o analiză strategică și sprijin administrativ și financiar. În 2021, OLAF a organizat sau a co-organizat două operațiuni privind măștile de protecție și produsele din tutun și a fost implicat în mai multe operațiuni inițiate de statele membre, Europol, Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (FRONTEX) sau OMV.

Tabelul 2 – OVC în 2021

Operațiune	Descriere
S’CARE FACE	Organizată de OLAF, în strânsă coordonare cu alte direcții generale (DG TAXUD, DG GROW, DG SANTE și DG JUST), pentru a îmbunătăți cunoștințele în întreaga UE cu privire la procesul de permitere a intrării unor măști de protecție pe piața UE. S’CARE FACE s-a derulat în perioada ianuarie-martie 2021. În timpul operațiunii, statele membre participante au împiedicat intrarea pe piața UE a 49 de milioane de măști contrafăcute sau neconforme.
SCORPION II	Organizată în comun de Misiunea UE de asistență la frontieră în Moldova și Ucraina (EUBAM) și de OLAF, această OVC, care a vizat contrabanda cu produse din tutun la frontiera de est a UE, a condus la confiscarea a 8,5 milioane de țigarete.
POSTBOX III	Organizată în comun de autoritățile vamale italiene și de Guardia di Finanza, cu sprijinul OLAF, cu colaborarea Europol și cu participarea a 20 de state membre. Operațiunea s-a axat pe comerțul ilicit cu produse contrafăcute, produse farmaceutice și bunuri legate de COVID-19, droguri, specii de animale și plante pe cale de dispariție, precum și pe subevaluarea bunurilor utilizând atât internetul deschis, cât și internetul negru. Operațiunea a condus la reținerea a peste 1 400 de transporturi de bunuri ilicite, incluzând peste 35 000 de articole contrafăcute, bancnote falsificate cu o valoare aproximativă de 240 000 EUR, peste 1 500 de articole de materiale legate de COVID-19, 240 kg de țigarete și tutun de contrabandă și peste 20 kg de cannabis și marijuana.
ATHENA V	Operațiunea vizează contrabanda cu numerar în UE prin intermediul serviciilor de curierat, al serviciilor poștale și de coletărie. Aceasta a fost coordonată de administrația vamală spaniolă, cu sprijinul OLAF și cu implicarea a 13 state membre și a Europol. În cursul operațiunii, au fost controlate peste 14 000 de colete. Evaluarea rezultatelor este în desfășurare.
ARKTOS 3	Acțiune comună condusă de FRONTEX, Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă împreună cu Lituania și Polonia, sprijinită de Interpol,

Operațiune	Descriere
	OLAF, Eurojust și Europol, alături de polițiști de frontieră, funcționari ai poliției și lucrători vamali din Estonia, Finlanda, Letonia, Slovacia și Suedia. Aceasta a vizat fraudă cu produse accizabile, în special contrabanda cu tutun, fraudarea documentelor și introducerea ilegală de migranți la anumite puncte de trecere a frontierei de la frontierele terestre de este ale UE. Ca urmare a acțiunii, autoritățile de aplicare a legii au detectat peste 400 de produse din tutun inovatoare, precum țigărele electronice și lichidele de reumplere. Printre bunurile ilegale confiscate se numără 6,7 milioane de țigări ilegale și 2,6 tone de tutun brut, precum și jumătate de tonă de droguri ilicite. Cincisprezece traficanți au fost arestați și peste 200 de documente falsificate au fost detectate.
Activitatea comună CELBET 8	Organizată de echipa de experți vamali de la frontiera terestră de est și de sud-est (CELBET), cu sprijinul OLAF. Aceasta s-a axat pe controlul numerarului și pe detectarea țigărilor ilegale și a altor produse din tutun, precum și a părților componente contrafăcute ale vehiculelor, a îmbrăcămintei, a încălțămintei și produselor cosmetice contrafăcute care intră în UE prin frontiera sa estică.
STOP II	Organizată de OMV, aceasta a fost cea mai amplă operațiune mondială coordonată de autoritățile vamale, implicând 146 de administrații vamale membre, cu sprijinul Europol, Interpol, al Biroului Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) și al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), alături de companii farmaceutice și alți actori din sectorul privat. Obiectivul operațiunii a fost comerțul ilicit cu medicamente, vaccinuri și dispozitive medicale legate de COVID-19. Operațiunea a condus la confiscarea a 365,7 milioane de unități, dintre care 195,5 milioane de medicamente legate de COVID-19, 156,7 milioane de dispozitive medicale (precum kituri de testare pentru COVID-19, măști de protecție, mănuși utilizate, gel dezinfectant și tuburi de oxigen) și aproximativ 13,5 milioane de doze de vaccinuri împotriva COVID-19.
LUDUS II	Organizată de Europol, cu participarea OLAF, a Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), a OMV și a 21 de țări. Aceasta a dus la confiscarea a peste 5 milioane de jucării contrafăcute și ilegale, cu o valoare de 18 milioane EUR. Produsele confiscate prezentau riscuri precum expunerea la substanțe chimice, strangulare, sufocare, șoc electric, vătămarea auzului și pericole de incendiu.
OPSON X	Operațiune comună Europol/Interpol care vizează alimentele și băuturile contrafăcute și care nu corespund standardelor. OLAF a condus o acțiune specifică privind vinul și băuturile alcoolice și a coordonat activitatea a 19 state membre și a 3 țări din afara UE. Această acțiune a condus la confiscarea a aproape 1,8 milioane de litri de vin și băuturi alcoolice de către autoritățile vamale și polițienești europene: 215 000 de litri de băuturi alcoolice contrafăcute, în principal vin și vodcă și 1 550 000 de litri de diverse băuturi alcoolice, vin și bere, care încălcau regulile fiscale sau standardele de siguranță alimentară.
SHIELD II	Organizată de Europol. OLAF a condus o acțiune specifică, alături de 17 state membre, împotriva substanțelor contrafăcute și hormonale, a suplimentelor alimentare și a medicamentelor pentru disfuncție erectilă, împiedicând în total intrarea în UE a 254 731 de comprimate, a 131 027 de flacoane de diverse medicamente și a 278 kg de suplimente alimentare.
DEMETER VII	Coordonată de OMV pentru a combate traficul de deșeuri, de substanțe care diminuează stratul de ozon (ODS) și de hidrofluorocarburi (HFC). La această operațiune au participat în total 102 autorități de aplicare a legii. Rolul OLAF a fost de a asigura legătura între UE și țările din afara acesteia pentru a obține informații și date operative, ceea ce a condus la detectarea și confiscarea a peste 4 000 de tone de deșeuri (de exemplu, articole electronice uzate, deșeuri de baterii, vehicule uzate, mașini de tipărit) și a 493 de articole de substanțe care diminuează stratul de ozon și hidrofluorocarburi.
SILVER AXE V	Operațiune anuală condusă de Europol. OLAF a participat prin asigurarea competențelor specifice în identificarea și urmărirea transporturilor suspecte. În cadrul operațiunii, care a implicat 35 de țări diferite, au fost confiscate peste 1 200 de tone de

Operațiune	Descriere
	pesticide ilegale. Aceasta a dus la confiscarea de produse ilegale și contrafăcute cu o valoare estimată la 80 de milioane EUR. OLAF a făcut schimb de informații operaționale cu autoritățile vamale ale statelor membre și ale Chinei, Ucrainei, Rusiei și Columbiei. Acesta a urmărit transporturile suspecte de pesticide ilegale, ceea ce a condus, în total, la confiscarea a aproximativ 39 de tone de astfel de produse.

5. MĂSURI-CHEIE PENTRU PROTEJAREA INTERESELOR FINANCIARE ALE UE ȘI LUPTA ÎMPOTRIVA FRAUDEI

5.1. Transpunerea Directivei PIF

Directiva (UE) 2017/1371 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (Directiva PIF) a intrat în vigoare la 5 iulie 2017. Termenul de transpunere a directivei în dreptul intern a expirat la 6 iulie 2019.

La 6 septembrie 2021, Comisia a publicat primul dintre cele trei **rapoarte privind transpunerea directivei**, astfel cum se prevede la articolul 18 din aceasta. Raportul concluzionează că, deși toate statele membre au transpus directiva, **sunt necesare acțiuni suplimentare pentru a aborda problemele de conformitate nerezolvate**. Acesta subliniază că este necesară o transpunere adecvată a definițiilor, a sancțiunilor, a normelor privind competența și a termenelor de prescripție prevăzute în Directiva PIF pentru fraudă și alte infracțiuni care aduc atingere intereselor financiare ale UE pentru a permite EPPO să efectueze investigații și urmăriri penale eficiente. Raportul subliniază, de asemenea, caracterul esențial al cooperării dintre EPPO și statele membre.

În decembrie 2021, Comisia a decis să inițieze **acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor** împotriva a opt state membre⁶⁰ pentru transpunerea incorectă a Directivei PIF. În februarie 2022, Comisia a inițiat acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva altor cinci state membre⁶¹. În mai 2022, Comisia a inițiat acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva a încă patru state membre⁶².

Comisia va continua să ia toate măsurile necesare pentru a asigura transpunerea corectă și cuprinzătoare a Directivei PIF, inclusiv să inițieze și alte acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, dacă este necesar.

Comisia pregătește un al doilea raport privind transpunerea Directivei PIF, care trebuie prezentat în al treilea trimestru al anului 2022. Acest raport se va axa pe caracterul adecvat al pragului de TVA de 10 milioane EUR și pe eficacitatea dispozițiilor directivei care vizează fraudă în domeniul achizițiilor publice și termenele de prescripție.

5.2. Combaterea spălării banilor

Frauda îndreptată împotriva bugetului UE poate fi, de asemenea, **precursoarea altor infracțiuni** (și anume, poate fi o infracțiune principală). Astfel, chiar dacă nu are o legătură directă cu protejarea bugetului UE, cadrul juridic al UE privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului este relevant în acest context.

⁶⁰ Croația, Finlanda, Grecia, Letonia, Luxemburg, Portugalia, România și Spania.

⁶¹ Belgia, Cipru, Slovacia, Slovenia și Suedia.

⁶² Estonia, Malta, Țările de Jos și Ungaria.

Toate statele membre au raportat transpunerea deplină a celei de a cincea directive în domeniul combaterii spălării banilor⁶³ privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului⁶⁴.

5.3. Mecanismul de redresare și reziliență

Regulamentul privind **Mecanismul de redresare și reziliență** (MRR) a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. MRR finanțează reforme și investiții în statele membre de la începutul pandemiei în februarie 2020 până la 31 decembrie 2026. Pentru a beneficia de MRR, statele membre trebuie să transmită Comisiei Europene **planurile lor naționale de redresare și reziliență**. Fiecare plan stabilește reformele și investițiile care urmează să fie puse în aplicare până la sfârșitul anului 2026, permițând statelor membre să primească finanțare până la o alocare convenită anterior.

Fiecare plan ar trebui să abordeze provocările identificate în cadrul semestrului european⁶⁵, în special recomandările specifice fiecărei țări⁶⁶ din 2019 și 2020 adoptate de Consiliu. De asemenea, ar trebui să promoveze tranziția verde și cea digitală și să sporească reziliența economiilor și a societăților statelor membre. Investițiile trebuie să respecte principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ”⁶⁷.

MRR este un **instrument bazat pe performanță**. Îndeplinirea jaloanelor și a țintelor convenite în vederea realizării reformelor și a investițiilor incluse în planuri permite efectuarea de plăți aferente granturilor și împrumuturilor către statul membru.

Regulamentul MRR⁶⁸ prevede că statele membre trebuie să ia toate măsurile adecvate pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii și pentru a se asigura că **utilizarea fondurilor respectă normele aplicabile din dreptul Uniunii și din dreptul intern**. În acest scop, statele membre trebuie să prevadă un sistem de control intern eficace și eficient și recuperarea cuantumurilor plătite în mod necuvenit sau utilizate în mod incorect. Acest **nou model de performanță** conferă statelor membre o responsabilitate majoră în ceea ce privește asigurarea faptului că aceste resurse sunt protejate împotriva fraudei, a corupției, a conflictelor de interese (definite ca „nereguli grave”) și a dublei finanțări.

⁶³ Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE (Text cu relevanță pentru SEE) (JO L 156, 19.6.2018, p. 43).

⁶⁴ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/anti-money-laundering-and-counter-terrorist-financing_en#eu.

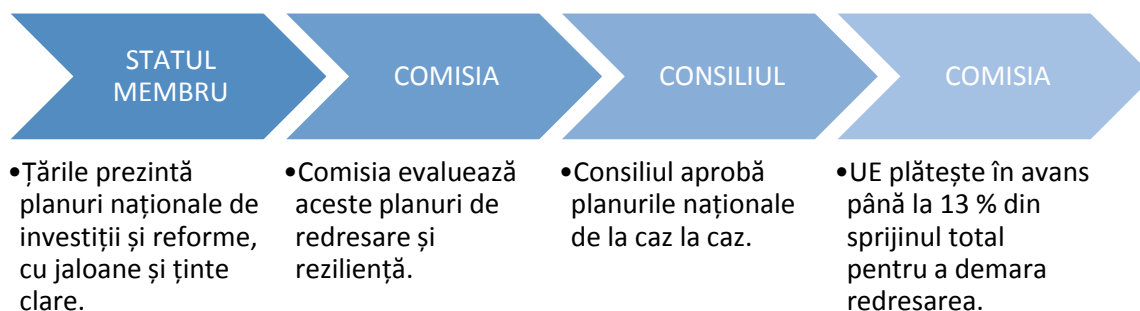
⁶⁵ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester_en.

⁶⁶ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/european-semester-timeline/spring-package_ro.

⁶⁷ Nicio măsură inclusă în MRR nu ar trebui să conducă la prejudicierea în mod semnificativ a obiectivelor definite la articolul 17 din Regulamentul (UE) 2020/852 privind taxonomia.

⁶⁸ Articolul 22 din Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

Figura 4 – Procesul de evaluare a planurilor naționale

Prin urmare, fiecare plan conține o **secțiune de control și audit** în care statele membre descriu măsurile (inclusiv măsurile antifraudă) pe care le vor pune în aplicare și precizează **jaloanele și țintele specifice** pentru a proteja interesele financiare ale UE împotriva neregulilor grave și a dublei finanțări. Comisia poate evalua pozitiv un plan numai dacă apreciază pozitiv sistemele sale de control. În calitate de serviciu al Comisiei, OLAF a contribuit la evaluarea de către Comisie a planurilor de redresare și reziliență ale statelor membre, oferind **consiliere antifraudă specifică**. Sunt în desfășurare activități de cooperare cu autoritățile naționale pentru a face schimb de opinii și pentru a facilita diseminarea bunelor practici și a experiențelor (cum ar fi utilizarea instrumentelor informatice – a se vedea, de asemenea, **secțiunea 4.2.1**).

Instantaneul 11 – Operațiunea SENTINEL

În septembrie 2021, Europol, OLAF, EPPO, Eurojust și 21 de state membre și-au unit forțele în cadrul **operațiunii SENTINEL** pentru a anticipa valul preconizat de fraudă care afectează fondurile de redresare. În acest scop, Europol a instituit un mecanism intern specific pentru prelucrarea datelor operaționale, susținerea schimburilor de informații și sprijinirea cazurilor în curs. Activitățile comune au vizat fraudă, precum și evaziunea fiscală, fraudă cu produse accizabile, corupția, delapidarea, deturnarea de fonduri și spălarea de bani. În februarie 2022, Europol și OLAF au publicat un raport comun intitulat „Assessing the Threats to the Next Generation EU (NGEU) Fund” [Evaluarea amenințărilor la adresa fondului Next Generation EU (NGEU)].

Dintre obligațiile statelor membre în ceea ce privește măsurile de protejare a intereselor financiare ale UE, o importanță deosebită o are colectarea de date privind beneficiarii, contractanții, subcontractanții și beneficiarii reali. Comisia a pus la dispoziția statelor membre sistemul Arachne pentru a fi utilizat în legătură cu MRR.

Până la sfârșitul anului 2021, fuseseră adoptate 22 de planuri naționale. Numărul acestora era de 25 până la 31 iulie 2022⁶⁹.

⁶⁹ Planurile nu au fost încă adoptate în Ungaria și în Țările de Jos.

5.4. Protecția avertizorilor de integritate

Activitățile ilegale și abuzul de drept pot apărea în orice organizație, publică sau privată, de mici sau mari dimensiuni. Acestea pot îmbrăca diverse forme, cum ar fi corupția, fraudă, practicile incorecte sau neglijența întreprinderilor. În cazul în care nu sunt abordate, astfel de activități pot aduce prejudicii grave interesului public. Persoanele care lucrează pentru o organizație sau care intră în contact cu aceasta în cadrul activităților lor profesionale sunt deseori primele care află despre existența unor astfel de activități și dețin, prin urmare, o poziție privilegiată care le permite să îi informeze pe cei care pot aborda problema respectivă.

Avertizorii de integritate, și anume persoanele care raportează (în cadrul organizației în cauză sau al unei autorități externe) sau divulgă (publicului) informații cu privire la fapte ilegale, obținute într-un context profesional, contribuie **la prevenirea prejudiciilor și la detectarea acestora sau a amenințărilor** la adresa interesului public care, în caz contrar, ar putea trece neobservate.

Cu toate acestea, protecția acordată la nivel european și național avertizorilor de integritate este inegală și fragmentată. Prin urmare, avertizorii de integritate sunt adesea descurajați să își raporteze preocupările de teama represaliilor.

Directiva privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii, adoptată la 23 octombrie 2019, a permis statelor membre să realizeze transpunerea sa în dreptul intern până la 17 decembrie 2021. Aceasta acoperă numeroase domenii-cheie ale dreptului Uniunii, cum ar fi combaterea spălării banilor, protecția datelor, protejarea intereselor financiare ale UE, siguranța alimentelor și a produselor, sănătatea publică, protecția mediului și siguranța nucleară.

Până la sfârșitul anului 2021, doar cinci state membre⁷⁰ adoptaseră o legislație specifică. Până în iunie 2022, alte patru state membre⁷¹ făcuseră acest lucru. Un singur stat membru⁷² nu a inițiat încă nicio procedură. Trei state membre⁷³ au extins chiar domeniul de aplicare al directivei.

Până la 17 decembrie 2023, Comisia trebuie să prezinte Parlamentului European și Consiliului un raport privind punerea în aplicare a directivei.

5.5. Setul de instrumente privind statul de drept

În cadrul așa-numitului **set de instrumente privind statul de drept**, Comisia a elaborat o serie de instrumente pentru a răspunde diferitelor provocări cu care se confruntă statul de drept.

Printre acestea se numără **mecanismul privind statul de drept**, în centrul căruia se află **Raportul anual privind statul de drept**. Scopul său este de a dezvolta o **mai bună conștientizare și înțelegere a evoluțiilor** din statele membre, de a putea identifica provocările la adresa statului de drept, de a dezvolta posibile soluții și de a direcționa sprijinul din timp. Mecanismul prevede, de asemenea, un proces pentru **un dialog anual** între Comisie, Consiliu și Parlamentul European, împreună cu statele membre, precum și parlamentele naționale, societatea civilă și alte părți interesate cu privire la statul de drept.

⁷⁰ Danemarca, Lituania, Malta, Portugalia și Suedia.

⁷¹ Croația, Cipru, Franța și Letonia.

⁷² Ungaria.

⁷³ Danemarca, Franța și Letonia.

5.5.1. Raportul privind statul de drept – principalele constatări și aspecte importante în legătură cu protejarea intereselor financiare ale UE

Raportul din 2021 privind statul de drept⁷⁴, inclusiv cele 27 de capitole consacrate fiecărei țări, prezintă evoluții pozitive și negative în perioada iulie 2020-iunie 2021 în toate statele membre în patru domenii-cheie pentru statul de drept: **sistemul judiciar, cadrul anticorupție, pluralismul și libertatea mass-mediei și alte aspecte instituționale** legate de sistemul de control și echilibru. Aspectele legate de sistemul de justiție sau de cadrul anticorupție pot avea un impact semnificativ asupra modului în care sunt protejate într-un anumit stat membru interesele financiare ale UE.

Al treilea raport privind statul de drept, adoptat în iulie 2022⁷⁵, acoperă perioada iulie 2021-iunie 2022 și include pentru prima dată recomandări specifice pentru toate statele membre, astfel cum a anunțat președinta von der Leyen în discursul privind starea Uniunii din 2021. În conformitate cu caracterul preventiv al raportului, obiectivul recomandărilor este de a sprijini statele membre în eforturile lor de continuare a reformelor aflate în curs sau planificate, de a încuraja evoluțiile pozitive și de a le ajuta să identifice domeniile în care ar putea fi necesare îmbunătățiri sau acțiuni de urmărire a schimbărilor sau reformelor recente, inclusiv având ca scop și abordarea provocărilor sistemice în anumite cazuri.

5.5.2. Progresele înregistrate în punerea în aplicare a regulamentului UE privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii

Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 privind un **regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii** urmărește să protejeze bugetul Uniunii împotriva încălcărilor principiilor statului de drept care afectează sau riscă în mod grav să afecteze, într-o manieră îndeajuns de directă, buna sa gestiune financiară sau protecția intereselor financiare ale Uniunii.

La 2 martie 2022, **Comisia a adoptat orientări**⁷⁶ care explică modul în care va aplica regulamentul, inclusiv modul în care vor fi protejate drepturile destinatarilor și beneficiarilor finali ai finanțării din partea Uniunii (a se vedea **secțiunea 7**).

Comisia a inițiat o procedură în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea.

5.6. Politica anticorupție

În 2021, Comisia a continuat să ofere **sprijin tehnic** statelor membre în domeniul combaterii corupției și al integrității prin intermediul programelor sale, și anume **Programul de sprijin pentru reforme structurale și Instrumentul de sprijin tehnic** nou instituit. Sprijinul tehnic a facilitat revizuirea procedurilor de selecție și evaluare a judecătorilor și procurorilor, precum și aplicarea măsurilor anticorupție în domeniul educației, al mediului și al sportului. Unele autorități naționale au primit sprijin pentru a institui mecanisme de monitorizare a planului lor național anticorupție, pentru a-și revizui normele de gestionare a conflictelor de interese, pentru a asigura supravegherea cheltuielilor publice sau pentru a demonstra că sunt pregătite să adere la Convenția Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) privind combaterea mituirii funcționarilor publici în cadrul tranzacțiilor comerciale internaționale.

Comisia organizează **atelier de schimb de experiență în domeniul combaterii corupției** în întreaga UE. La 13 decembrie 2021, cel de al 14-lea atelier de schimb de experiență a reunit

⁷⁴ COM(2021) 700 final din 20.7.2021.

⁷⁵ COM(2022) 500 final din 13.7.2022.

⁷⁶ COM(2022) 1382 final din 2.3.2022.

reprezentanți ai statelor membre, ai Comisiei Europene, ai Europol și ai mediului academic pentru a discuta tema rezilienței la corupție în perioade de criză. Comisia sprijină, de asemenea, **proiecte care vizează îmbunătățirea integrității și combaterea corupției** în statele membre, printre altele. În 2021, proiectele anticorupție au fost finanțate în cadrul Fondului pentru securitate internă – Poliție (FSI – Poliție) 2014-2020 și includ, printre altele, proiectul C.O.R.E, care vizează dezvoltarea și validarea unei proceduri reproductibile pentru calcularea riscului de corupție în achizițiile publice în perioada pandemiei, bazată pe colectarea și prelucrarea încrucișată a datelor privind achizițiile publice. Procedura este menită să îmbunătățească detectarea timpurie a riscului de corupție și să promoveze o bază de date mai solidă pentru reforma politicilor, servind în primul rând autorităților anticorupție și autorităților de aplicare a legii, dar și jurnaliștilor și publicului larg pentru îndeplinirea obiectivelor de responsabilitate.

De asemenea, Comisia încurajează statele membre să adopte **strategii naționale anticorupție**, deoarece acestea asigură:

- transpunerea angajamentelor politice în acțiuni concrete;
- abordarea lacunelor legislative sau instituționale într-un mod coerent, cuprinzător și coordonat și
- adaptarea eforturilor de combatere a corupției la un context în continuă evoluție.

6. REZULTATELE ACTIVITĂȚILOR DE CONTROL

6.1. Surse de date și metodologie

Această secțiune se bazează în principal pe datele raportate de statele membre în domeniul resurselor proprii tradiționale (RPT) și al gestiunii partajate, precum și de țările candidate în domeniul preaderării. Datele privind cheltuielile directe (**secțiunea 6.1.2**) sunt extrase din sistemul contabil intern al Comisiei. **Caseta 2** precizează condițiile în care au loc raportările din partea statelor membre și modul în care acestea sunt utilizate în prezenta secțiune.

Caseta 2: Raportarea neregulilor de către statele membre

Regulamentele sectoriale privind RPT și fondurile cu gestiune partajată specifică o serie de condiții în care statele membre trebuie să raporteze neregulile detectate în domeniile respective.

Acestea utilizează două sisteme informatice pentru a raporta neregulile: OWNRES în domeniul RPT și IMS în domeniul gestiunii partajate și al preaderării.

În ceea ce privește RPT, statele membre trebuie să raporteze neregulile și fraudele detectate care implică mai mult de 10 000 EUR și să precizeze în rapoartele lor dacă respectivul caz detectat se referă sau nu la un comportament fraudulos.

În ceea ce privește gestiunea partajată, se aplică același prag financiar, iar statele membre trebuie să furnizeze o clasificare a neregulii raportate, indicând dacă este vorba despre o suspiciune de fraudă, despre o fraudă constatată sau despre o simplă neregulă (administrativă). Statele membre pot actualiza neregulile raportate în orice moment, modificând, de asemenea, clasificarea acestora. În cazul unei simple nereguli, se aplică derogări suplimentare, iar statele membre nu trebuie să raporteze cazurile:

- (1) în care neregulile constau numai în neexecutarea, în totalitate sau parțial, a unei operațiuni care face parte din cofinanțarea programului operațional și care se datorează falimentului beneficiarului;

- (2) care sunt aduse în atenția autorității de management sau a autorității de certificare de către beneficiar în mod voluntar și înainte de constatarea efectuată de oricare dintre aceste autorități, indiferent dacă a avut loc înainte sau după plata contribuției publice;
- (3) care sunt depistate și corectate de autoritatea de management sau de autoritatea de certificare anterior includerii cheltuielilor în cauză într-o declarație de cheltuieli transmisă Comisiei.

Două mari categorii sunt utilizate în prezentul raport pentru cazurile raportate de statele membre: **nereguli de natură frauduloasă și nereguli de natură nefrauduloasă.**

Neregulile de natură frauduloasă sunt cele pentru care statele membre au furnizat clasificarea de **fraudă** în ceea ce privește RPT sau de **suspiciune de fraudă** sau **fraudă constatată** în ceea ce privește gestiunea partajată și preaderarea.

Celelalte cazuri sunt denumite **nereguli de natură nefrauduloasă.**

În 2021, au fost raportate în total 11 218 nereguli, implicând aproximativ 3,24 miliarde EUR. În ceea ce privește numărul de nereguli raportate, situația este stabilă în comparație cu 2020, cu o scădere minoră de aproximativ 5 %. Cu toate acestea, sumele aferente reflectă o creștere semnificativă față de anul precedent, fiind de peste două ori mai mari (+ 121 %).

Caseta 3 oferă o scurtă notă metodologică privind modul de interpretare a acestor date și a celor publicate în secțiunile următoare.

Caseta 3: Notă metodologică

Raportarea neregulilor face obiectul unor limitări.

În ceea ce privește RPT, intervalul de timp dintre momentul în care sunt comise neregulile și momentul în care acestea sunt detectate depinde de tipul de control: controalele realizate la momentul acordării liberului de vamă permit o detectare imediată, în timp ce controalele vamale ulterioare sunt efectuate în termenul de trei ani de notificare a unei datorii vamale. Prin urmare, detectarea neregulilor poate dura până la trei ani de la acordarea liberului de vamă pentru bunurile în cauză. Raportarea după detectare se realizează, de obicei, într-o perioadă scurtă de timp, având în vedere termenele legale specifice.

În ceea ce privește cheltuielile, cu excepția neregulilor de natură frauduloasă detectate înainte de efectuarea plății, și anume prevenite, marea majoritate a neregulilor raportate (de natură frauduloasă și de natură nefrauduloasă) sunt detectate în timpul controalelor *ex post*. Aceasta înseamnă că există un decalaj de timp între momentul în care sunt comise neregulile și momentul în care acestea sunt raportate Comisiei. Acesta este cuprins, în medie, între doi ani și jumătate și trei ani⁷⁷.

O mare parte a cheltuielilor UE urmează, de asemenea, cicluri multianuale, cu o creștere progresivă a execuției până la închiderea programului (de obicei $n + 2$ sau $n + 3$ în raport cu ultimul an al ciclului, și anume 2022-2023 în raport cu actuala perioadă de programare), ceea ce determină, de asemenea, ani de vârf în raportarea neregulilor.

Din aceste motive, comparația de la an la an în ceea ce privește raportarea neregulilor nu oferă o imagine fiabilă a situației, în special în ceea ce privește variațiile referitoare la impactul financiar, deoarece acest lucru ar putea fi influențat de existența a foarte puține cazuri cu valoare ridicată.

⁷⁷ Acesta este decalajul de timp măsurat pentru neregulile raportate în ceea ce privește politica de coeziune. A se vedea secțiunea 4.5.1. din documentul intitulat „Evaluarea statistică a neregulilor raportate pentru 2021”, care însoțește prezentul raport.

În consecință, împreună cu variațiile de la an la an, prezentul raport (alături de evaluarea statistică a neregulilor care îl însoțeste) prezintă, de asemenea, o perspectivă multianuală (pe perioade de programare pentru politica de coeziune și de preaderare și pe cinci ani pentru celelalte sectoare) pentru a atenua orice denaturare a analizei de către factorii evidențiați mai sus.

6.2. Venituri

În 2021, Comisia a adoptat o propunere de modificare a Regulamentului privind punerea la dispoziție⁷⁸, cu scopul de a consolida în continuare sistemul de punere la dispoziție a resurselor proprii pentru a asigura efectuarea la timp și cu regularitate a plăților către bugetul UE. În plus, s-a pus în aplicare o nouă strategie de asigurare a respectării legislației, menită să reacționeze mai rapid la riscurile viitoare și să protejeze mai bine resursele proprii tradiționale.

6.2.1. Frauda în domeniul TVA

EPPO deține competența de a investiga infracțiunile grave împotriva sistemului comun privind TVA. Astfel de infracțiuni ar trebui să aibă legătură cu teritoriul a două sau mai multe state membre și să implice un prejudiciu total de cel puțin 10 milioane EUR.

În 2021, EPPO a investigat 91 de astfel de cazuri, cu prejudicii estimate la 2,5 miliarde EUR⁷⁹.

6.2.2. Resursele proprii tradiționale

În 2021, pandemia de COVID-19 a continuat să afecteze viețile tuturor persoanelor și întreprinderilor din UE. În timp ce, în 2020, pandemia s-a resimțit ca o situație de urgență, în 2021 a devenit un fapt dat, după cum o atestă cifrele pentru volumele importurilor: după scăderea șocantă de 11,6 % a importurilor UE-27 în 2020, acestea au crescut în 2021 cu 23 %.

⁷⁸ Regulamentul (UE, Euratom) 2022/615 al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 609/2014 a fost adoptat la 5 aprilie 2022.

⁷⁹ Parchetul European, Raportul anual 2021, p. 10.

Tabelul 3– Venituri: Nereguli detectate și raportate de statele membre – RPT – în 2021

Sectorul bugetar	Nereguli de natură frauduloasă		Nereguli de natură nefrauduloasă		RDF ⁸⁰ %	RDN ⁸¹ %
	N	EUR (milioane)	N	EUR (milioane)		
Resurse proprii tradiționale UE-27	482	157,1	3 506	366,8	0,63 %	1,48 %

În 2021, numărul neregulilor de natură frauduloasă și nefrauduloasă legate de RPT (a se vedea

RPT: datele privind variația din 2021 comparativ cu media pe cinci ani pentru perioada 2017-2021
- 3 % numărul de nereguli de natură frauduloasă și nefrauduloasă
+ 32 % sumele financiare legate de nereguli de natură frauduloasă
+ 13 % sumele financiare legate de nereguli de natură nefrauduloasă

Tabelul 3) a rămas destul de stabil, cu o scădere de numai 3 % față de media pe cinci ani. Numărul neregulilor de natură frauduloasă a crescut cu 1 %, iar cel al neregulilor de natură nefrauduloasă a scăzut cu 4 %. 12 % din totalul cazurilor de natură frauduloasă și nefrauduloasă detectate în 2021 au fost clasificate drept frauduloase. Valoarea aferentă RPT a crescut, înregistrând cel mai ridicat nivel detectat în ultimii cinci ani. Atât pentru neregulile de natură

frauduloasă, cât și pentru cele de natură nefrauduloasă, valoarea aferentă RPT detectată a crescut cu 32 %, respectiv cu 13 %, față de media pe cinci ani. În total, valoarea aferentă RPT a crescut cu 18 % în 2021 față de media pentru perioada 2017-2021⁸².

Serviciile antifraudă de la nivel național, împreună cu serviciile vamale, au jucat un rol esențial în detectarea cazurilor de natură frauduloasă în 2021. Inspekțiile efectuate de serviciile antifraudă au reprezentat cea mai reușită modalitate de detectare a cazurilor de natură frauduloasă și au depășit controalele vamale ulterioare și controalele realizate la momentul acordării liberului de vamă în ceea ce privește detectarea evaziunii fiscale frauduloase. Neregulile de natură nefrauduloasă au fost detectate în principal cu ajutorul controalelor vamale ulterioare.

⁸⁰ RDF – Rata de detectare a fraudei: Raportul dintre sumele financiare aferente neregulilor de natură frauduloasă și totalul resurselor proprii stabilite și al sumelor estimate.

⁸¹ RDN – Rata de detectare a neregulilor: Raportul dintre sumele financiare aferente neregulilor de natură nefrauduloasă și totalul resurselor proprii stabilite și al sumelor estimate.

⁸² Pentru o analiză completă a neregulilor raportate în cadrul RPT, a se vedea secțiunea 2 din documentul intitulat „Evaluarea statistică a neregulilor raportate pentru 2021”, care însoțește prezentul raport.

Instantaneul 12 – RPT: cele mai frecvente nereguli și tipul de bunuri vizate

Majoritatea cazurilor raportate în 2021 ca fiind de natură frauduloasă și nefrauduloasă se referă la **subevaluare, originea incorectă sau clasificarea/descrierea incorectă a bunurilor**. **Contrabanda** rămâne unul dintre principalele tipuri de fraudă. **Textilele, mașinile și echipamentele electrice** au fost tipurile de bunuri cele mai afectate de fraudă și nereguli ca număr de cazuri și în termeni monetari, urmate de **diverse produse chimice, încălțăminte și tutun** ca valoare și de **vehicule și materiale plastice** ca număr de cazuri. În 2021, China a rămas principala țară de origine a bunurilor afectate de nereguli raportate ca fiind de natură frauduloasă sau nefrauduloasă.

În ceea ce privește bunurile legate de COVID-19, în 2021, s-a observat o creștere semnificativă a sumelor raportate ca afectate de nereguli pentru bunuri precum **dezinfecțanții și produsele de sterilizare, îmbrăcămintea de protecție și consumabilele medicale**. Cu toate acestea, analiza arată că impactul neregulilor care afectează bunurile legate de COVID-19 a rămas relativ scăzut în 2021 (54 % din numărul total de nereguli raportate și 6 % din sumele aferente).

În 2021, Comisia și-a continuat vizitele de monitorizare și control la fața locului sau de la distanță pentru a asigura aplicarea corectă a legislației vamale și a legislației privind RPT ale UE. În cazul în care cooperarea și progresele înregistrate în abordarea problemelor nerezolvate sunt considerate insuficiente, se aplică măsuri corective.

Astfel cum se menționează în raportul PIF din 2020, astfel de măsuri corective au fost deja aplicate de Comisie împotriva Regatului Unit în ceea ce privește produsele textile și încălțăminte subevaluate din China⁸³. La 8 martie 2022, Curtea de Justiție a pronunțat hotărârea în cauza C-213/19⁸⁴ împotriva Regatului Unit. Comisia analizează în prezent implicațiile acestei hotărâri a CJUE atât pentru Regatul Unit (de exemplu, recalcularea pierderilor aferente RPT), cât și pentru celelalte state membre.

Instantaneul 13 – Circumvenția și absorbția măsurilor de apărare comercială

Monitorizarea măsurilor de apărare comercială existente a rămas o prioritate în 2021. S-a acordat o atenție deosebită măsurilor de apărare comercială în cazul cărora s-a constatat un risc crescut de evitare a taxelor, fie prin practici de circumvenție⁸⁵ sau reducerea prețului de export, fie prin absorbția⁸⁶ prețului de revânzare, după instituirea măsurilor antidumping sau compensatorii.

În 2021, Comisia a inițiat patru examinări privind posibila circumvenție a importurilor de **materiale din fibră de sticlă**⁸⁷ din Turcia și Maroc după instituirea taxelor antidumping și

⁸³ Comisia Europeană, *Al 32-lea raport anual privind protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene – Combaterea fraudei – 2020*, instantaneul 1, p.13.

⁸⁴ Hotărârea din 8 martie 2022, EU:C:2022:167.

⁸⁵ În temeiul articolului 13 din Regulamentul antidumping de bază, circumvenția are loc atunci când producătorii-exportatori din țări terțe se angajează în practici precum expedierea produsului printr-o țară care nu face obiectul taxelor (transbordare), modificând ușor produsul astfel încât acesta să nu intre sub incidența taxelor, sau exportul prin intermediul unui producător-exportator cu niveluri individuale mai mici ale taxelor antidumping sau compensatorii (direcționarea exporturilor prin intermediul unei societăți).

⁸⁶ O altă practică o reprezintă absorbția taxei. În acest caz, în pofida măsurilor instituite, exportatorii își reduc prețurile pentru a contracara efectul taxelor sau importatorii nu reflectă taxa atunci când revând produsul în Uniune.

⁸⁷ Materialele din fibră de sticlă sunt utilizate, de exemplu, pentru producția de palete pentru turbinele eoliene, pentru producția de ambarcațiuni, camioane și echipamente sportive, precum și pentru sistemul de reabilitare a conductelor.

compensatorii pentru aceste produse originare din China și Egipt în 2020. S-a desfășurat, de asemenea, o examinare anti-absorbție cu privire la același produs originar din Egipt. Numărul total de astfel de examinări inițiate în ultimii trei ani a ajuns la unsprezece, respectiv, la două. În plus, în 2021, Comisia a stabilit că taxele antidumping în vigoare pentru două tipuri diferite de **folii de aluminiu de uz casnic** din China au făcut obiectul circumvenției via Thailanda, unde produsul a fost supus doar unor operațiuni minore de asamblare.

O serie de cazuri examinate care au implicat transbordarea după ce produsul în cauză a fost expedit din China pentru a parcurge operațiuni minore de asamblare în Turcia și Maroc sunt emblematic pentru provocările generate de politica Chinei „O centură, un drum” și pentru hotărârea Comisiei de a lua măsuri ferme împotriva comerțului neloyal care rezultă din aceasta.

6.3. Cheltuieli

Deși au fost introduse mecanisme de flexibilitate și instrumente pentru a face față crizei provocate de pandemia de COVID-19, bugetul UE s-a confruntat, de asemenea, cu noi provocări și riscuri⁸⁸. Per ansamblu, Comisia a reușit să mențină un nivel ridicat de acoperire și asigurare a auditului. Acest lucru a fost valabil și în statele membre, care efectuează cea mai mare parte a auditurilor și toate controalele în cadrul gestiunii partajate.

Acest lucru a asigurat faptul că flexibilitatea oferită nu a condus la o relaxare a controalelor. Normele modificate introduse în procedurile de control ale statelor membre au fost limitate în timp și în ceea ce privește domeniul de aplicare. Acest lucru a ajutat beneficiarii și statele membre în circumstanțe dificile⁸⁹.

De asemenea, s-au instituit sau erau deja instituite măsuri solide de atenuare a riscurilor legate de imposibilitatea de a efectua audituri și controale la fața locului. Acestea au inclus înlocuirea auditurilor la fața locului cu verificări documentare și audituri la distanță, precum și posibilitatea de a înlocui inspecțiile la fața locului cu soluții informatice (fotografii etichetate geografic, imagini prin satelit, reuniuni video etc.)⁹⁰.

În acest context și în conformitate cu tendința preconizată, în ultimii cinci ani, numărul neregulilor raportate (de natură frauduloasă și nefrauduloasă) legate de cheltuielile UE pentru perioada de programare 2007-2013 a scăzut, în timp ce numărul neregulilor legate de cadrul financiar pentru perioada 2014-2020⁹¹ a crescut, în concordanță cu ciclurile de execuție, astfel că, în prezent, acestea reprezintă marea majoritate a neregulilor raportate (aproximativ 90 %). Neregulile raportate legate de cheltuielile anuale (ajutoare directe pentru fermieri și măsuri de sprijinire a pieței) au rămas stabile.

⁸⁸ A se vedea al 32-lea raport PIF, *op. cit.*, secțiunea 6.2, p. 37-40.

⁸⁹ Comisia Europeană, *Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind acțiunile întreprinse în urma descărcării de gestiune pentru exercițiul financiar 2020* [COM(2022) 331 final, 30.6.2022, p. 2].

⁹⁰ *Ibidem*.

⁹¹ Domeniile de cheltuieli legate de perioadele de programare vizează dezvoltarea rurală, coeziunea, politicile în domeniul pescuitului și politicile interne.

Tabelul 4 – Cheltuieli: Nereguli detectate și raportate pe sector bugetar în 2021

Sectorul bugetar	Nereguli de natură frauduloasă		Nereguli de natură nefrauduloasă		RDF ⁹²	RDN ⁹³
	N	EUR (milioane)	N	EUR (milioane)	%	%
Agricultură	250	30,0	3 455	204,0	0,06 %	0,38 %
<i>Dezvoltare rurală</i>	144	16,5	2 400	94,7	0,12%	0,68%
<i>Sprijin pentru agricultură</i>	98	13,0	1 015	107,5	0,03 %	0,27 %
<i>Ambele/Neclar</i>	8	0,5	40	1,8	-	-
Fondurile structurale și de investiții europene	215	1 624,0	2 271	812,9	2,57 %	1,29 %
<i>Coeziune și regionale</i>	155	1 605,5	1 627	588,5	3,42 %	1,25 %
<i>Politica socială</i>	50	16,7	614	217,6	0,11 %	1,39 %
<i>Pescuit</i>	10	1,8	70	6,8	0,35 %	1,32 %
Alte fonduri cu gestiune partajată	0	0	45	4,3	0,00 %	0,22 %
Preaderare	29	1,9	86	4,2	0,10 %	0,22 %
<i>Asistență pentru preaderare</i>			1	0,4	-	-
<i>Instrumentul de asistență pentru preaderare I</i>	4	0,4	29	2,3	-	-
<i>Instrumentul de asistență pentru preaderare II</i>	25	1,5	56	1,5	-	-
Cheltuieli directe	54	7,0	825	35,9	0,03 %	0,16 %
TOTAL	548	1 662,9	6 682	1 061,3	1,0 %	0,63 %

6.3.1. Gestiunea partajată

Agricultură: datele privind variația din 2021 comparativ cu media pe cinci ani pentru perioada 2017-2021
+1 % numărul de nereguli de natură frauduloasă și nefrauduloasă
- 28 % sumele financiare legate de neregulile de natură frauduloasă
+ 18 % sumele financiare legate de nereguli de natură nefrauduloasă

Agricultură⁹⁴ – Analiza perioadei de cinci ani (2017-2021) confirmă principalele modele evidențiate în rapoartele PIF anterioare⁹⁵. Chiar dacă se află în creștere progresivă, numărul neregulilor de natură frauduloasă în domeniul dezvoltării rurale legate de perioada de programare 2014-2020 este în continuare mai mic decât numărul celor raportate pentru perioada 2007-2013 după o perioadă comparabilă de execuție.

⁹² RDF – Rata de detectare a fraudei: Raportul dintre sumele financiare aferente neregulilor de natură frauduloasă și plățile totale efectuate.

⁹³ RDN – Rata de detectare a neregulilor: Raportul dintre sumele financiare aferente neregulilor de natură nefrauduloasă și plățile totale efectuate.

⁹⁴ Pentru o analiză completă a neregulilor raportate în agricultură, a se vedea secțiunea 3 din documentul intitulat „Evaluarea statistică a neregulilor raportate pentru 2021” care însoțește prezentul raport.

⁹⁵ A se vedea al 32-lea raport PIF – 2020, *op. cit.*, p. 35.

Raportarea fraudelor în legătură cu sprijinul acordat pentru agricultură (inclusiv în legătură cu ajutoarele directe și măsurile de piață) rămâne destul de stabilă în timp, chiar dacă indică o scădere de 17 % în 2021 față de anul precedent. Incidența fraudelor raportate în raport cu plățile rămâne foarte scăzută în cazul plăților directe. Aceasta este cea mai ridicată pentru măsurile de piață, în special în **sectorul fructelor și legumelor** și în legătură cu **programele naționale de sprijinire a sectorului vitivinicol**. Sumele financiare implicate au fost, de asemenea, relativ ridicate pentru măsura de piață legată în mod specific de **promovarea produselor agricole**.

În ceea ce privește dezvoltarea rurală și plățile directe către fermieri, **analiza riscurilor și informațiile spontane din partea societății civile**, inclusiv din partea mass-mediei, au o **contribuție marginală** la detectarea neregulilor de natură frauduloasă și nefrauduloasă. În ceea ce privește măsurile de piață, analiza riscurilor are un rol mai important în ceea ce privește detectarea, datorită controlului bazat pe riscuri al documentelor comerciale ale entităților care primesc plăți.

Instantaneul 14 – Lupta împotriva fraudei în domeniul producției ecologice

Pe baza Planului de acțiune pentru dezvoltarea producției ecologice⁹⁶, Comisia a consolidat și mai mult lupta împotriva fraudei în domeniul producției ecologice. În ceea ce privește protejarea intereselor financiare ale UE, aceasta a sistematizat verificarea încrucișată a informațiilor din Sistemul de informații privind agricultura ecologică (OFIS) în legătură cu posibile neconformități în domeniul producției ecologice cu informațiile pe care le deține cu privire la furnizarea de sprijin financiar din partea UE pentru producția ecologică. În acest context, OLAF a primit acces direct la datele din OFIS.

Au avut loc discuții exploratorii cu EPPO cu privire la acordarea accesului la datele din OFIS, accesul pentru sistemul TRACES⁹⁷ fiindu-i deja acordat.

La aproximativ zece ani de la raportarea inițială, **proporția cazurilor de suspiciune de fraudă care nu au condus la condamnări rămâne foarte ridicată**, în timp ce ponderea cazurilor în care se constată fraude este scăzută. Acest lucru ar putea indica necesitatea de a investi mai mult în investigarea și urmărirea penală a acestora.

Instantaneul 15 – Agricultură: nereguli detectate cel mai frecvent

În perioada 2017-2021, în ceea ce privește **plățile directe către fermieri, falsificarea documentelor justificative sau a cererii de ajutor** a reprezentat cea mai frecventă neregulă de natură frauduloasă detectată. Pot fi falsificate o gamă largă de documente și informații, cum ar fi contractele de închiriere sau documentele de proprietate, precum și documentele legate de respectarea cerințelor de ecocondiționalitate.

În ceea ce privește **măsurile de piață**, fraudă a vizat în principal **punerea în aplicare a acțiunii**, adesea în combinație cu alte încălcări. S-au înregistrat sume financiare semnificative în mai multe cazuri investigate de OLAF, în care au existat **conflicte de interese** alături de alte nereguli, în legătură cu **măsura de piață „Promovare”**. **Crearea unor condiții artificiale** în scopul primirii de sprijin financiar prezintă un risc potențial.

În ceea ce privește **dezvoltarea rurală**, autorii fraudelor au utilizat în principal practica **falsificării documentelor**. Acest lucru poate implica falsificarea facturilor, declararea

⁹⁶ COM(2021) 141.

⁹⁷ Sistemul TRACES este platforma online a Comisiei Europene pentru certificarea sanitară și fitosanitară necesară pentru importul de animale, produse de origine animală, produse alimentare și hrană pentru animale de origine nonanimală și plante în Uniunea Europeană, precum și pentru comerțul intra-UE și exporturile UE de animale și anumite produse de origine animală.

echipamentelor de ocazie ca fiind noi, manipularea ofertelor în cadrul procedurilor de achiziții publice sau furnizarea de informații false cu privire la respectarea condițiilor pentru primirea ajutorului. Un număr semnificativ de nereguli de natură frauduloasă se referă la **nepunerea în aplicare integrală a acțiunii. Crearea unor condiții artificiale** reprezintă, de asemenea, un risc potențial pentru finanțarea dezvoltării rurale. De exemplu, beneficiarii pot diviza în mod artificial exploatațiile agricole și pot solicita ajutor prin intermediul mai multor societăți afiliate pentru a evita plafoanele pentru sprijin.

Politica de coeziune: datele privind variația din 2021 comparativ cu media pe cinci ani pentru perioada 2017-2021

- 11 % numărul de nereguli de natură frauduloasă și nefrauduloasă

+ 186 % sumele financiare legate de nereguli de natură frauduloasă

+ 14 % sumele financiare legate de nereguli de natură nefrauduloasă

Fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI)⁹⁸ – Între 2017 și 2021, numărul neregulilor de natură frauduloasă și nefrauduloasă legate de **perioada de programare 2007-2013** a scăzut pentru fondurile ESI. Numărul neregulilor raportate pentru **perioada de programare 2014-2020** a crescut. Această dinamică este în concordanță cu tendințele și modelele cunoscute în ceea ce privește detectarea și raportarea neregulilor și are legătură cu ciclul de punere în aplicare a programelor multianuale.

Numărul neregulilor raportate ca fiind de natură frauduloasă pentru perioada de programare 2014-2020 a fost în concordanță cu cel detectat pentru perioada de programare 2007-2013 după același număr de ani de la începutul perioadei; la aproximativ 1 %, RDF a fost mai mare decât pentru perioada 2007-2013⁹⁹. Acest lucru nu este valabil în cazul neregulilor de natură nefrauduloasă. Pentru acestea, **scăderea numărului și a sumelor financiare raportate după opt ani** de la începutul perioadei de programare este frapantă (a se vedea **Instantaneul 17** pentru o analiză a motivelor care stau la baza scăderii).

Instantaneul 16 – Motivele scăderii numărului de nereguli de natură nefrauduloasă în domeniul coeziunii

În ceea ce privește, în general, politica de coeziune și politica în domeniul pescuitului, **OLAF** a efectuat, până în 2020 inclusiv, o **analiză specifică**, bazată pe neregulile de natură nefrauduloasă raportate de statele membre. Această analiză identifică o serie de explicații potențiale care ar putea justifica în mare măsură această scădere importantă.

Întârzierile în punerea în aplicare a programelor operaționale relevante pot explica o parte din diferența înregistrată în prezent. O altă parte a scăderii numărului de nereguli de natură nefrauduloasă poate fi explicată printr-o posibilă **modificare a practicilor de raportare** ale unor autorități în ceea ce privește neregulile care implică sume mai mici de 10 000 EUR.

⁹⁸ Pentru o analiză completă a neregulilor raportate în legătură cu fondurile ESI, a se vedea secțiunea 4 din documentul intitulat „Evaluarea statistică a neregulilor raportate pentru 2021”, care însoțește prezentul raport.

⁹⁹ În ceea ce privește perioada de programare 2014-2020, RDF este puternic influențată de un număr semnificativ de detectări în România și Slovacia, însă și de nereguli unice care au implicat sume financiare uriașe. Aceste nereguli au avut, de asemenea, un impact semnificativ asupra RDF la nivelul UE-27. Comparația dintre cele două perioade de programare este importantă, deoarece permite înțelegerea faptului că respectiva creștere cu 186 % în 2021 comparativ cu media pe cinci ani are legătură cu o serie de situații excepționale.

Pentru perioada de programare 2014-2020, a fost extinsă **posibilitatea utilizării opțiunilor simplificate în materie de costuri (OSC)**. Pentru Fondul social european, creșterea procentului cheltuielilor acoperite de OSC (de la 7 % la 33 %) poate fi un factor semnificativ care contribuie la scăderea numărului de nereguli de natură nefrauduloasă.

O altă parte a motivului ar putea fi o **adaptare întârziată la modificarea unei derogări** de la raportarea neregulilor de natură nefrauduloasă, care a avut loc în 2009 și care a afectat raportarea în perioada 2007-2013.

Este posibil ca **introducerea conturilor anuale și excluderea evaluărilor în curs** să fi contribuit, de asemenea, la o astfel de scădere. Începând cu perioada de programare 2014-2020, statele membre pot exclude din conturile anuale cheltuielile pentru care există o evaluare în curs a legalității și regularității. Prin această excludere, statele membre evită o reducere a contribuției din partea unui anumit fond, chiar dacă există nereguli. Statele membre utilizează această posibilitate.

În anumite condiții, după șapte ani de punere în aplicare (sfârșitul anului 2020), efectul combinat al acestor motive ar reprezenta aproximativ două treimi din scăderea înregistrată la nivelul UE în ceea ce privește raportarea neregulilor de natură nefrauduloasă.

Efectul creșterii capacității administrative este un alt aspect de care trebuie să se țină seama. Nu există indicatori care să măsoare creșterea capacității organismelor de punere în aplicare și a beneficiarilor sau impactul pe care aceasta l-ar fi putut avea în ceea ce privește scăderea neregulilor neintenționate. Cu toate acestea, unii factori determinanți ar sugera astfel de evoluții pozitive, cum ar fi: a) **măsurile antifraudă eficace și proporționale** adoptate la nivelul programelor operaționale, care este posibil să fi condus la detectarea și prevenirea mai timpurie a neregulilor (de natură frauduloasă și nefrauduloasă); b) **îmbunătățirea calității și a experienței autorităților relevante** (în special în anumite state membre), **inclusiv a beneficiarilor**; și c) **o mai mare implicare a societății civile prin intermediul pactelor de integritate** (a se vedea Instantaneul 18).

Pe de altă parte, este posibil ca **pandemia de COVID-19 să fi exercitat o presiune suplimentară asupra capacității administrative a celor implicați în sistemele de gestionare și control**. Acest lucru ar putea contribui la detectarea mai multor nereguli în anii următori.

Riscurile de intervenire a neregulilor par să fie mai ridicate în domeniile politicii de coeziune legate de **transporturi, protecția mediului, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDT & I), incluziunea socială** și promovarea **ocupării forței de muncă și a mobilității forței de muncă**.

Analiza indică riscuri legate de **tranziția verde**, inclusiv în ceea ce privește investițiile în eficiența energetică, furnizarea de apă potabilă, gestionarea deșeurilor, energia din surse regenerabile (solară) și prevenirea riscurilor. Riscurile legate de **tranziția digitală** par să fie mai importante în ceea ce privește serviciile și aplicațiile pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) din perspectiva numărului de nereguli, precum și în ceea ce privește serviciile și aplicațiile pentru e-guvernare din perspectiva sumelor implicate. Au fost raportate, de asemenea, nereguli în ceea ce privește investițiile în infrastructura pentru tranziția digitală.

În domeniul **CDT & I**, analiza sugerează riscuri mai ridicate pentru investiții în vederea furnizării de asistență pentru aceste activități în cadrul întreprinderilor. Măsurile de stimulare a cercetării, a inovării și a antreprenoriatului în IMM-uri au fost afectate în mod deosebit.

Riscurile sunt ridicate în ceea ce privește investițiile în **infrastructura de transport** din cauza frecvenței neregulilor din cadrul proiectelor rutiere generice, care afectează nivelul regional și local, precum și din cauza sumelor financiare ridicate implicate în neregulile privind căile ferate și rețeaua transeuropeană (TEN). Investițiile în infrastructura multimodală TEN și în rețelele de energie electrică par, de asemenea, să fie riscante.

Riscurile legate de **incluziunea socială**, sărăcie și discriminare par să fie mai ridicate pentru investițiile în (i) incluziunea activă, (ii) infrastructura de sănătate, (iii) îmbunătățirea accesului la asistență medicală și la servicii sociale, (iv) infrastructura socială și regenerarea zonelor rurale și urbane, precum și pentru investițiile (v) în favoarea comunităților marginalizate și (vi) în infrastructura de îngrijire a copiilor.

În ceea ce privește promovarea **ocupării forței de muncă** și a mobilității forței de muncă, riscurile par să fie mai ridicate pentru investițiile în (i) adaptarea la schimbarea lucrătorilor și a întreprinderilor, în special în ceea ce privește operațiunile de concepere și diseminare a unor modalități de lucru inovatoare și mai productive, (ii) accesul la locuri de muncă, în special în ceea ce privește operațiunile pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele inactive, inclusiv pentru șomerii pe termen lung și pentru persoanele îndepărtate de piața muncii și în (iii) susținerea activităților independente și a creării de întreprinderi.

Instantaneul 17 – Fondurile ESI: tipuri de nereguli detectate

Cele mai frecvente nereguli de natură frauduloasă au fost **utilizarea de documente false sau falsificate**. Cazurile de încălcări de natură frauduloasă ale dispozițiilor/normelor contractuale au implicat sume financiare ridicate. Acest tip de fraudă a constat adesea în **punerea în aplicare incompletă sau nepunerea în aplicare a acțiunii finanțate**. Majoritatea neregulilor de natură frauduloasă privind etica și integritatea au vizat **conflictele de interese**. Încălcările normelor privind **achizițiile publice** au fost cele mai raportate nereguli de natură nefrauduloasă, însă numai în 4 % din aceste cazuri au fost detectate fraude.

Analiza riscurilor are încă o contribuție marginală la detectarea fraudelor, în timp ce **informațiile provenite de la societatea civilă** (inclusiv informațiile publicate în mass-media) au un rol semnificativ și din ce în ce mai important. Acest lucru nu este valabil în cazul neregulilor de natură nefrauduloasă. Detectarea fraudelor și a neregulilor s-ar putea îmbunătăți prin proiecte de analiză tematică a riscurilor *ex post* axate pe grupuri de tranzacții anterioare.

Instantaneul 18 – Pactele de integritate și cooperarea cu societatea civilă

Pactele de integritate, un instrument de monitorizare sprijinit de societatea civilă care vizează creșterea transparenței, a responsabilității și a bunei guvernante în ceea ce privește contractele publice, sunt promovate în cadrul programelor în curs de elaborare și evaluare pentru perioada 2021-2027. Odată cu încheierea celor 18 proiecte-pilot (în 11 state membre din 2016 până în 2021), Comisia încurajează statele membre să continue punerea în aplicare a pactelor de integritate în cadrul proiectelor specifice finanțate din fonduri UE prin integrarea treptată a pactelor de integritate în programele lor și oferă sprijin statelor membre în această privință, și anume prin setul de instrumente publicat recent¹⁰⁰.

La aproximativ zece ani de la raportarea inițială, proporția cazurilor de suspiciune de fraudă care nu au condus la condamnări rămâne foarte ridicată, în timp ce proporția cazurilor în care se constată fraude este scăzută. Acest lucru ar putea indica necesitatea de a investi mai mult în investigarea și urmărirea penală a acestora.

Alte fonduri cu gestiune partajată¹⁰¹ – În ceea ce privește fondurile cu gestiune partajată pentru alte politici interne, Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD) a fost fondul cel mai afectat de fraudă. Peste 90 % din cazurile detectate de nereguli de natură

¹⁰⁰ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/.

¹⁰¹ Pentru o analiză a neregulilor raportate în legătură cu aceste fonduri, a se vedea secțiunea 4.6 din documentul intitulat „Evaluarea statistică a neregulilor raportate pentru 2021”, care însoțește prezentul raport.

nefrauduloasă au fost legate de următoarele fonduri: Fondul pentru azil și migrație (FAMI), FEAD și Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor.

6.3.2. Gestiune indirectă

Preaderare¹⁰² – Neregulile raportate în acest domeniu în 2021 sunt în scădere în comparație cu media pe cinci ani (-23 % ca număr și -48 % în ceea ce privește sumele financiare afectate de nereguli). În aceeași perioadă, cel mai mare număr de nereguli detectate a vizat asistența pentru preaderare pentru dezvoltare rurală (IPARD) și cooperarea transfrontalieră.

6.3.3. Gestiune directă

Neregulile de natură frauduloasă detectate în legătură cu cheltuielile directe ale Comisiei au scăzut din 2016 și au rămas stabile în ultimii patru ani, în pofida unei creșteri marginale în 2021. Neregulile de natură nefrauduloasă au continuat să scadă, 2021 fiind anul cu cea mai scăzută cifră atât pentru numărul de cazuri, cât și pentru sumele în cauză¹⁰³.

Instantaneul 19 – Cheltuieli directe: neregulile detectate cel mai frecvent și domeniile de politică vizate

Cele mai frecvente tipuri de nereguli se referă la eligibilitatea cheltuielilor și la îndeplinirea într-o măsură insuficientă/neîndeplinirea obligațiilor.

În 2021, domeniile de politică cele mai afectate de nereguli au fost cercetarea și inovarea, piața unică, securitatea, apărarea și gestionarea frontierelor, investițiile europene strategice și acțiunile externe.

7. O PERSPECTIVĂ PENTRU 2022, CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Pandemia de COVID-19 a adus noi provocări la care UE a reacționat rapid, într-un mod flexibil și prin utilizarea de noi instrumente și resurse. Provocările și consecințele acestei crize nu au fost încă depășite, însă invadarea Ucrainei de către Rusia a declanșat o nouă dinamică majoră, cu implicații profunde pentru UE și pentru economia și societatea sa.

La 18 mai 2022, Comisia a prezentat un pachet pentru a aborda aspectele care au ieșit în evidență de la momentul invadării Ucrainei, de la securitatea aprovizionării cu energie, deficitul în materie de investiții în domeniul apărării al UE și reconstrucția pe termen mai lung a Ucrainei. Toate aceste aspecte au implicații pentru bugetul UE.

Bugetul UE este deja supus unor presiuni, pe măsură ce sunt puse în aplicare noi măsuri pentru a face față repercusiunilor evenimentelor recente (de exemplu, **REPowerEU**), prioritățile sunt în schimbare (având în vedere migrația) și trebuie pus în aplicare cel mai amplu pachet de sancțiuni convenit vreodată împotriva unei țări (în general, dar și în ceea ce privește persoanele vizate), cu efecte asupra veniturilor UE (importul și exportul de bunuri) și asupra cheltuielilor (excluderi de la procedurile de achiziții publice și granturi).

¹⁰² Pentru o analiză a neregulilor raportate în domeniul preaderării, a se vedea secțiunea 5 din documentul intitulat „Evaluarea statistică a neregulilor raportate pentru 2021”, care însoțește prezentul raport.

¹⁰³ Pentru o analiză a neregulilor detectate în cadru gestiunii directe, a se vedea secțiunea 6 din documentul intitulat „Evaluarea statistică a neregulilor raportate pentru 2021”, care însoțește prezentul raport.

Odată cu introducerea MRR și cu punerea în aplicare a planurilor naționale de redresare și reziliență, **rolul autorităților naționale** de a asigura un nivel adecvat de protecție a intereselor financiare ale UE **a crescut deja semnificativ**. Presiunea asupra administrațiilor naționale va rămâne ridicată în 2022 și ulterior, deoarece acestea vor trebui, de asemenea, să realizeze execuția cheltuielilor din ciclul de programare 2021-2027 și să facă dovada competențelor specifice și a controlului diferitelor moduri de gestiune legate de execuția diferitelor fonduri.

7.1. Spațiul antifraudă al UE

Rezultatele obținute de OLAF și EPPO în 2021¹⁰⁴ arată **valoarea adăugată pe care dimensiunea UE o poate conferi protejării intereselor financiare ale UE și luptei împotriva fraudei**, depășind limitele inerente ale sistemelor naționale, în special în ceea ce privește criminalitatea transfrontalieră.

Mai important, acestea demonstrează, de asemenea, necesitatea continuării eforturilor în direcția unui **spațiu antifraudă al UE** din ce în ce mai armonizat, ceea ce impune, în special, ca legislația națională să fie aliniată la dreptul Uniunii și la principiile acestuia.

Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii (**Regulamentul privind condiționalitatea**) este în vigoare și se aplică de la 1 ianuarie 2021. Sunt vizate toate încălcările principiilor statului de drept într-un stat membru care afectează sau riscă în mod grav să afecteze, într-o manieră îndeajuns de directă, buna gestiune financiară a bugetului UE și interesele financiare ale UE după această dată.

Regulamentul privind condiționalitatea permite UE să ia măsuri – de exemplu, suspendarea plăților sau corecții financiare – pentru a proteja bugetul, asigurându-se în același timp că beneficiarii finali ai fondurilor UE continuă să primească plățile direct de la statele membre în cauză. Conduita autorităților publice în ceea ce privește fraudă se numără printre situațiile care, dacă sunt vizate de încălcări ale principiilor statului de drept, pot fi relevante în conformitate cu procedura stabilită de Regulamentul privind condiționalitatea.

La 16 februarie 2022, Curtea Europeană de Justiție a respins acțiunile introduse de două state membre (C-156/21¹⁰⁵ și C-157/21¹⁰⁶), declarând că regulamentul intră în sfera competenței conferite de tratate de a stabili norme financiare pentru execuția bugetului UE. La 2 martie 2022, Comisia a publicat orientări pentru aplicarea regulamentului, ținând seama de hotărârea Curții de Justiție.

Recomandarea 1 – Transpunerea corectă a Directivei PIF

Statele membre împotriva cărora Comisia a inițiat proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor ar trebui să ia rapid măsuri de remediere și să modifice legislația națională pentru a transpune corect Directiva PIF.

Un spațiu antifraudă al UE coerent și din ce în ce mai armonizat contribuie, de asemenea, la eliminarea eventualelor lacune din arhitectura generală de control care pot fi exploatate de autorii fraudelor.

¹⁰⁴ A se vedea instantaneele 3 și 4.

¹⁰⁵ Hotărârea din 16 februarie 2022, EU:C:2022:97.

¹⁰⁶ Hotărârea din 16 februarie 2022, EU:C:2022:98.

Recomandarea 2– Participarea la EPPO

Comisia își reiterează apelul adresat statelor membre care nu s-au alăturat încă EPPO de a face acest lucru. Statele membre care participă la EPPO ar trebui să se asigure că EPPO este în măsură să își exercite toate competențele care îi sunt conferite prin regulamentul său de instituire.

7.2. Transparența, gestionarea riscului de fraudă și digitalizarea luptei împotriva fraudei

Pentru CFM 2021-2027 și NextGenerationEU, Comisia a prezentat propuneri de **îmbunătățire a calității datelor și a interoperabilității sistemelor informatice** în ceea ce privește destinatarii fondurilor UE în cazul în care bugetul este executat în cadrul gestiunii partajate și al MRR.

Una dintre propunerile Comisiei reținute de colegiitori pentru MRR și politica de coeziune impune statelor membre să înregistreze și să stocheze **date privind destinatarii fondurilor UE și beneficiarii reali ai acestora**. În ceea ce privește PAC, statele membre vor colecta date privind grupurile la care participă beneficiarii, după caz.

Prin modificarea punctuală a Regulamentului financiar¹⁰⁷, Comisia intenționează să îmbunătățească în continuare modul în care îi sunt furnizate publicului informații cu privire la utilizarea bugetului UE și la destinatarii fondurilor UE. Aceasta a propus să se solicite statelor membre și altor organisme care execută bugetul UE în cadrul tuturor modurilor de gestiune să furnizeze Comisiei, o dată pe an, informații cu privire la destinatarii fondurilor UE, inclusiv cu privire la identificatorii unici ai acestora în cazul persoanelor juridice. Drepturile la respectarea vieții private a beneficiarilor și datele cu caracter personal ale acestora ar trebui protejate¹⁰⁸. Comisia va completa aceste informații cu datele aflate la dispoziția sa cu privire la gestiunea directă și va fi responsabilă de consolidarea, centralizarea și publicarea informațiilor într-o bază de date pe un site web unic, care să acopere toate modurile de gestiune. Site-ul unic rezultat ar fi o versiune îmbunătățită a **sistemului de transparență financiară** utilizat în prezent pentru gestiunea directă.

Modificarea punctuală a Regulamentului financiar oferă o altă oportunitate pentru îmbunătățirea în continuare a protecției bugetului UE împotriva neregulilor, a fraudei, a corupției și a conflictelor de interese.

În primul rând, Comisia a propus ca **utilizarea unui sistem informatic unic integrat** pentru extragerea datelor și evaluarea riscurilor să devină **obligatorie**. Utilizarea sistemului existent, Arachne, este voluntară și, deși acesta este deja utilizat în mare măsură în cadrul politicii de coeziune, iar utilizarea sa a fost introdusă pentru cheltuielile agricole, impunerea obligativității în acest sens ar reprezenta un important pas înainte.

În al doilea rând, Comisia propune, de asemenea, **extinderea domeniului de aplicare și a eficacității sistemului de detectare timpurie și de excludere (EDES)**. Acest sistem constă într-un set de măsuri împotriva operatorilor economici nefiabli. În special, aceasta permite detectarea timpurie a operatorilor economici frauduloși sau nefiabli și posibila excludere a acestora de la finanțarea din partea UE. Printre practicile interzise se numără o gamă amplă de comportamente care afectează integritatea profesională (cum ar fi fraudă, corupția și abaterile profesionale grave) și deficiențele înregistrate la nivelul performanței contractuale (de exemplu, deficiențe

¹⁰⁷ COM(2022) 184 final din 22.4.2022.

¹⁰⁸ În conformitate cu Regulamentele (UE) 2016/679 (RGPD) și (UE) 2018/1725.

semnificative în punerea în aplicare a contractelor finanțate cu fonduri UE)¹⁰⁹. În acest sens, Comisia a propus, de asemenea, extinderea sistemului la beneficiarii care fac obiectul gestiunii partajate, cu o abordare proporțională și specifică. Obiectivul este de a se asigura că deciziile de excludere luate la nivelul UE sunt puse în aplicare de autoritățile statului membru în cauză în cadrul gestiunii partajate. Comisia propune, de asemenea, să se permită excluderea entităților afiliate și/sau a beneficiarilor reali ai unei entități primare excluse de la participarea la licitații pentru contracte de achiziții publice și, în cele din urmă, de la obținerea de fonduri UE.

În al treilea rând, modificările propuse ale Regulamentului financiar, în cazul în care vor fi aprobate de colegiitori, **vor spori eficiența și calitatea controalelor și a auditurilor cu ajutorul digitalizării și al tehnologiilor emergente**, cum ar fi învățarea automată, automatizarea proceselor robotizate și inteligența artificială. Aceste aspecte beneficiază de o mai mare vizibilitate în Regulamentul financiar pentru o utilizare mai largă și mai coerentă a auditurilor și a controalelor digitale, reducând în același timp costul controalelor și al auditurilor. Digitalizarea luptei împotriva fraudei va fi, de asemenea, un aspect care urmează să fie abordat în cadrul revizuirii planului de acțiune care însoțește strategia antifraudă a Comisiei, prevăzută pentru 2023.

Recomandarea 3 – Digitalizarea luptei împotriva fraudei

Atât timp cât revizuirea Regulamentului financiar este încă în desfășurare, Comisia invită statele membre să utilizeze pe deplin instrumentele de care dispun (Arachne, EDES, IMS) și încurajează dezvoltarea unor soluții interoperabile cu sistemele naționale pentru a valorifica pe deplin potențialul acestora.

O abordare promptă și proactivă a evaluării și a monitorizării riscurilor este indispensabilă pentru protejarea eficace a intereselor financiare ale UE. Aceasta include utilizarea tuturor surselor de informații disponibile, schimbul de informații între serviciile implicate și furnizarea de feedback prompt cu privire la acțiunile întreprinse. Evaluarea, schimbul de informații și monitorizarea în permanență a riscurilor, a tendințelor în materie de fraudă și a feedback-ului sunt necesare pentru a ajusta măsurile care trebuie luate pentru o mai bună protecție a intereselor financiare ale UE.

Recomandarea 4 – Consolidarea analizei riscului de fraudă

Statele membre ar trebui să adopte o abordare proactivă în ceea ce privește protejarea intereselor financiare ale UE. Aceasta înseamnă utilizarea datelor din toate sursele disponibile, analizarea datelor și schimbul de informații, inclusiv cu autoritățile de aplicare a legii și cu Comisia, pentru a identifica și a aborda riscurile emergente și tendințele în materie de fraudă în timp util.

Statele membre ar trebui, de asemenea, să acționeze pe baza informațiilor furnizate de Comisie în prezenta analiză strategică și în alte analize strategice și rapoarte specifice și să furnizeze feedback prompt cu privire la acțiunile pe care le întreprind pentru a contribui la monitorizarea riscurilor și a tendințelor în materie de fraudă.

¹⁰⁹ Pentru o prezentare detaliată a deciziilor luate de grup în 2021, a se vedea documentul intitulat „Sistemul de detectare timpurie și de excludere (EDES) – Grupul menționat la articolul 143 din Regulamentul financiar”, care însoțește prezentul raport.